

ZPRÁVY 2022

ZIMA

Tristan: Myslíš, že tie vlny ešte porastú?
Aurora: Dúfam, že áno, že zodvihnú tento stôl a odnesú ho aj s nami do tých ďalekých krajín, ktoré nepoznáme...
Rozprávaj mi o nich.

Tristan: Pristaneme na ohromnej opustenej pláži. Unavené nebo bude práve zaspávať v pomalom úsvite, keď si všimneme, že pláž netvorí piesok ale tisíce drobučkých perál, nie väčších ako necht na malíčku. Každá z nich bude horúca a my si môžeme myslieť, že bude vyhriata od včerajšieho slnka, ale je možné, že budú akosi prirodzene vydávať teplo. Odkiaľsi zvnútra. Lahneme si medzi ne a len tak budeme. Bez slov, bez ničoho, len tak, skutoční.

Potom sa ťa dotknem, najprv len ruky, takto.

Aurora: A ja sa dotknem teba.

Tristan: A potom už nebudeme.

Překladatelská dílna Jiřího Joska/DILIA

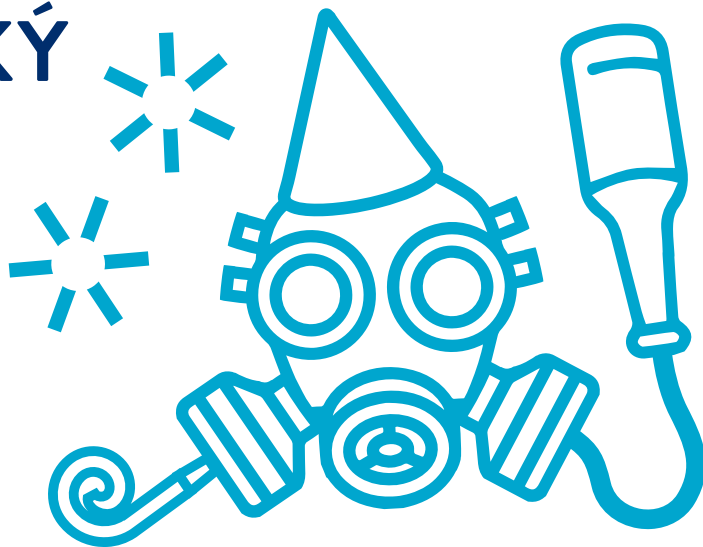
APOKALYPTICKÝ DIVADELNÍ VEČÍREK

Ochutnávka toho nejlepšího ze současné
německojazyčné dramatiky.
Chybět nebude ani tematické občerstvení.

Sibylle Berg: Triptych o nenávisti aneb Cesty z krize
Thomas Arzt: Ve víru viru
Bernhard Studlar: Unavení aneb To něco, co jsme

7. prosince 2022 ve 20:00 hodin
ve VILE Štvanice (ostrov Štvanice 858, Praha 7)

Vstupenky v síti GoOut. Více info: www.dilia.cz, www.divadlo-leti.cz

Marie
Josková

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Rozhovor	6
Premiéry	9
Nabízíme – České hry	11
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	18
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	29
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	33
Premiéry	33
Informujeme	33
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	34
Informujeme	34
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	36
Informujeme	36
Premiéry	37
Zastupujeme	38
Rejstřík	40

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 143/1,
190 00 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

prof. JUDr. Jiří Srstka

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 283 893 603

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Záznamník (24 hodin denně):

tel.: 283 893 603

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Singh Eliášová

tel.: 266 199 823

Mgr. Andrea Raušerová

tel.: 266 199 837

půjčování textů amatérům

Adéla Krausová

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Erika Svobodová

tel.: 266 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Alžběta Široká

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Anna Tichá

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Šárka Procházková

tel.: 266 199 819

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Tomáš Herold

tel.: 266 199 865

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Barbora Chovancová

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

DILIA ZVE NA APOKALYPTICKÝ DIVADELNÍ VEČÍREK

Agentura DILIA pořádá již posedmnácté překladatelskou dílnu, jejíž letošní ročník je zaměřen na současnou německojazyčnou dramatikou. V rámci slavnostního zakončení projektu Překladatelská dílna Jiřího Joska/DILIA 2022 s názvem *Apokalyptický divadelní večírek* budou formou scénického čtení představeny tři nově vzniklé překlady (úryvky z nich). Scénické čtení se bude konat ve středu 7. prosince 2022 od 20:00 ve VILE Štvanice v režii Divadla LETÍ. Ukázky nastuduje mladá talentovaná režisérka Klára Vosecká.

PROGRAM

TRIPTYCH O NENÁVISTI ANEB CESTY Z KRIZE

Sibylle Berg

překlad: Julie Adam, tutorka: Zuzana Augustová

Na terapii se sejde různorodá skupina osob. Jsou gay, nácek nebo alkoholik, jsou muž, žena nebo něco mezi tím. Žijí v městech plných betonu. Nespojuje je nic, kromě vzteku na společnost, ve které jde jenom o osobní rozvoj, produktivitu a výkon. Všechno se točí okolo vlastní hodnoty na trhu, i když trh se bortí. Teprve když se objeví Mistr nenávisti, zdá se, že s ním přichází i rozřešení. Pokoření se chopí zbraně a vrací úder.

VE VÍRU VIRU

Thomas Arzt

překlad: Ester Prokešová, tutorka: Iva Michňová

Pandemie skončila. Do vídeňského hotelu přichází po lockdownu první host a s ním i naděje na lepší časy. Recepční a pokojská jsou připraveni na pozicích. Ředitel hotelu může přestat pomýšlet na sebevraždu. Jen strach z dotyku a ochranné fólie na nábytku tu stále zůstaly. Když do situace vstoupí nesprávně doručené dopisy, život postav se převrátí vzhůru nohama. Zatuchlými chodbami hotelu se místo viru začne šířit snad dokonce i láska.

UNAVENÍ ANEB TO NĚCO, CO JSME

Bernhard Studlar

překlad: Lisa-Anna Žáková, tutor: Martin Sládeček

Střední třída ve středním věku. Páry, rodiče, singles, bio pivo a letní party na střešní terase. Nikomu se tam nechce jít, ale nakonec se tam všichni sejdou. Na programu večera je vyhoření, deprese, rozvody, problémy

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

s dětmi, ale taky pěstování bio zeleniny, investice a kritika konzumní společnosti. Odmítnutí sexu na jednu noc není to nejhorší, co postavy na party čeká. Mezi hosty je totiž (sebe)vrah se zbraní...

Projekt vzniká za podpory Dozorčí rady DILIA a Marie Jaskové.

HSE

CENY MINISTERSTVA KULTURY ZÍSKALI KATEŘINA TUČKOVÁ, ZOJA MIKOTOVÁ A EVALD SCHORM

Ministr kultury Martin Baxa předal 23. října 2022 v Národním divadle Státní ceny za literaturu a překladatelské dílo a Ceny Ministerstva kultury v dalších uměleckých oblastech. Ceny se udílejí vždy u příležitosti státního svátku 28. října. Letošní porota jmenovaná ministrem kultury oceňovala celkem osm mimořádných osobností české kulturní scény.

„Letošní udělené ceny jsou výrazem uznání umělcům, jejichž díla obohacila českou kulturu nejenom u nás, ale i ve světě. Děje se tak v globálně napjaté atmosféře, v éře dozrívajícího koronaviru a pokračující brutální ruské agrese na Ukrajině. Tím více chci zdůraznit, jak důležitou roli kultura v těchto časech hraje. Literatura, divadlo, hudba, výtvarné umění, architektura a film jsou oázy volnosti a fantazie, místa, která dělají v kritických časech svět lepším, která dávají naději, otvírají možnosti a nové horizonty. Takže je podporujeme a nenecháme si je vzít. Všem oceněným děkuji za jejich skvělé dílo a upřímně jim blahopřeji.“
Ministr kultury Martin Baxa

Státní ceny jsou udělovány za literaturu a za překladatelské dílo, Ceny Ministerstva kultury pak za přínos v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění a architektury a za přínos v oblasti kinematografie a audiovizí.

Státní cena za literaturu byla udělena **Kateřině Tučkové** za román *Bílá Voda* s přihlédnutím k její dosavadní literární tvorbě, která otvírá málo známá historická a společenská témata a pomáhá je zpřístupňovat veřejnosti.

Státní cena za překladatelské dílo byla udělena **Jiřímu Našincovi** za dosavadní dílo, zejména překlady Charlesa Nodiera a Mircei Eliada, a za všestranný přínos k popularizaci rumunské literatury.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla byla udělena **Zoje Mikotové** za rozvíjení osobité poetiky básnického divadla, operního o pohyb, vtip a múzičnost, a za umělecké a pedagogické úsilí propojovat svět neslyšících a slyšících.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby byla udělena **Karlu Paukertovi** za celoživotní koncertní a pedagogickou činnost, v jejímž rámci zvláště po svém odchodu z Československa v roce 1960 šířil dobré jméno našeho interpretačního a dramaturgického umění v Evropě, a zejména v severoamerickém zámorí.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění byla udělena **Marku Pokornému** za významnou kritickou, kurátorskou a manažerskou činnost v oblasti současného umění, a dále za iniciativu vzniku a rozvíjení progresivních kulturních institucí a platform.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury byla udělena **Jiřímu Suchomelovi** za průkopnictví v oblasti udržitelné architektury, dále za založení a dlouhodobé vedení a rozvíjení dnešní Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize byla udělena **Marcele Pittermannové** za celoživotní práci v oboru filmové dramaturgie se specializací na tvorbu pro děti a mládež, kterou pozvedla na mezinárodní a nadčasovou úroveň.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize in memoriam byla udělena **Evaldu Schormovi** za zásluhy v oblasti filmové tvorby, s přihlédnutím k tvorbě divadelní a operní, za příkladný celoživotní etický a občanský postoj a v neposlední řadě za pedagogické působení v oblasti filmu.

MŠ

TOMÁŠ DIANIŠKA ZÍSKAL CENU DIVADELNÍCH NOVIN 2022

Časopis Divadelní noviny vyhlásil udělení Cen Divadelních novin za počiny vzniklé v sezonách 2020/2021 a 2021/2022, tj. v období od září 2020 do srpna 2022. Vzhledem k výjimečné pandemické situaci v loňském ročníku cen oceňovali pouze projekty vzniklé během koronavirové uzavírky divadel, nyní se vrátili ke standardní podobě cen za obě sezony narušené pandemií. Ceny Divadelních novin předal vítězům na slavnostním večeru 1. listopadu 2022 v Divadle U Valšů Arnošt Goldflam.

V oblasti Činoherního divadla získala Cenu Divadelních novin inscenace **Tomáše Dianišky 294 statečných**, která měla premiéru 18. září 2020 v Divadle pod Palmovkou. Hra samotná byla oceněna také jako **Nejlepší poprvé uvedená česká hra roku 2020 v Cenách divadelní kritiky**.

294 STATEČNÝCH (2020)

Tomáš Dianiška

Obsazení: 8 mužů, 5 žen (variabilní)

Akční běhko o hrđinech operace Anthropoid

Doku-fikční hra podle skutečné události o zákulisí největšího hrdinského činu našich dějin.

„Je třeba rozstřílet toho kata, co sedí na hradě. Snad nám někdo spadne ze nebe. Olda je řezník a dělá fantastické řízky. Ať zbožňuje verneovky a až vyroste bude pistolníkem. Jindřiška se poprvé zamilovala a všimla si, že tady v Libni to krásně voní. A všichni mají tajemství. Tatínek už strachem zešedivěl. Jak můžou být obyčejná děcka tak odvážná? Přitlučeme hřebíky na cepy a vymlátíme ty nácky! Hlavně ať nikdo nezradí, jinak se Jindřiška nestihne zamilovat podruhé.“

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

6 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Rozhovor

V kategorii Alternativní divadlo získala Cenu Divadelních novin inscenace **Jakuba Čermáka** & kol. s názvem *Happy end v hotelu Chateau Switzerland* souboru Depresivní děti touží po penězích, premiérována 17. září 2020. V kategorii Hudební divadlo uspěla inscenace opery Benjamina Brittena *Peter Grimes* Národního divadla Brno s dirigentem Marko Ivanovičem a v režii Davida Radoka, premiéra 9. října 2021. V oblasti Tanečního a pohybového divadla zabodovala inscenace **Carmen** Národního divadla moravskoslezského, Ostrava v choreografii Jiřího Pokorného. Nejlepší inscenací Loutkového a výtvarného divadla se stali **Bratři naděje** Jakuba Kopeckého a Jana Jirků v divadle Minor. Za Publikační počin v oblasti divadla byla oceněna kniha **Neoficiální drama z komunistické totality Lenky Jungmannové** z nakladatelství Academia. Za Ženský herecký výkon bez ohledu na žánry získala cenu in memoriam **Marie Durnová** za roli Magdaleny ve hře Josefa Topola *Stěhování duší* v Národním divadle Brno v režii Štěpána Pácla. V mužské kategorii pak zvítězil **Saša Rašilov** jakožto Borchert v inscenaci *Moje říše je z tohoto světa* v pražském Studiu Hrdinů.

Všem oceněným gratulujeme!

MŠ

Rozhovor

DANA HÁBOVÁ

OD VYSEDÁVÁNÍ
NAD PŘEKLADY
RÁDA VYRAZÍM
NA KONFERENCI

Rozhovor s Danou Hábovou, překladatelkou a tlumočnicí z angličtiny, která překládá celosvětově proslulé dramatiky a v době pandemie přeložila soubor tří aktovek nazvaný *Relatively Speaking*.

Kromě překladu prózy a divadelních her se věnujete též filmovým titulům a tlumočení. Každé z těchto povolání má svá specifika. Které z nich je pro Vás takzvané „srdeční záležitost“?

Na volné noze jsem „odjakživa“, a protože jsem ráda „v pohybu“, střídám obě činnosti. Od vysedávání nad překlady ráda vyrazím na konferenci nebo do televize, kam jde sice tlumočnick s kůží na trh, ale je to napínavé! Občas si vzpomenu i na dávné tlumočení filmů, to bylo ještě dramatičtější...

Máte dlouholetou zkušenost s českým divadlem. Proměnily se nějak hry, které se překládají? A jaká témata rezonují dle Vás v aktuální, snad post-Covidové, éře?

Mnozí dramatici usoudili, že vsouvat do svých textů Covid by diváky v postpandemické době spíš namíchlo. Dnes na nás doléhá další vážná situace, tak předpokládám, že zasmušilí diváci se zaměří spíš na rozvernější díla a na divadla, kde se bude nejvíc topit... I v chladnějším sále by se myslím publikum líbil nadčasový text *Relatively Speaking*, který jsem překládala během pandemie – autory tří aktovek jsou Ethan Coen, Elaine Mayová a Woody Allen.

Na svém kontě máte jinou hru od Woodyho Allena *Nepijte tu vodu o studené válce*, která začala být letos opět aktuální. Mohla byste nám text krátce uvést?

Děj téhle bláznivé komedie se odehrává na americkém velvyslanectví v nejmenované totalitní zemi, která by mohla být někdejšími Československem – agent státní policie se dokonce jmenuje Kroužek (Krojček)! Ve válce se zlosyny jistě nejlépe poslouží zbraně, ale pro diváky je tato hra, kde hrdinové padouchy přelstí, rozhodně účinně útěšná.

Jaké představení Vás v poslední době v divadle nadchlo? Na které se těšíte v nadcházející sezoně?

V minulé sezoně *Konec rudého člověka* a *Krise majestátu smrti* v Divadle v Dlouhé. Vždycky se těším na inscenace Jana Friče, na festival německého divadla, novinky v Hradci Králové a na podzim samozřejmě na premiéru svého syna Michala (*režisér Michal Hába – pozn. red.*), tentokrát *Sen čarovné noci* v Divadle Petra Bezruče. A v lednu na *Dealer's Choice* v Uherském Hradišti.

Právě ve Slováckém divadle plánujete Vámi přeloženou hru *Dealer's Choice*, kterou jste tehdy pro Dejvické divadlo musela konzultovat s hráči pokeru. Jak taková spolupráce mezi překladatelem a odborníkem v konkrétním oboru probíhá?

Překladu jsem se nejprve vzpírala, protože stěží rozeznám karty od pexesa, jen díky kamarádovi, dramaturgovi Jiřímu Trnkovi, a jeho známému jsem si nakonec dala říct. Pánové nejsou profesionální hráči, ale kromě několika terminologických dotazů jsem je nechala asi hodinku hrát a hru komentovat, poznámky z pokerového žargonu jsem pak použila v překladu.

A zásluhu na konečné verzi mají také režisér Jiří Pokorný a dramaturgyně Eva Suková.

Vnímáte nějaký posun v překladatelské praxi? Např. co bývalo dříve dobrým zvykem a vymizelo nebo naopak?

Nejpatrnější je myslím zvýšený tlak na rychlost, což svědomitému a promyšlenému překládání nesvědčí, přesto vzniká mnoho vynikajících překladů beletrie a já jejich autorům blahopřeji! V některých nakladatelstvích bohužel zrušili odpovědné redaktory a často je to znát.

Jakou radu byste dala začínajícím překladatelům? Něco, co byste sama ráda slyšela, když jste svou kariéru zahájila, ale musela jste si na to přijít sama.

Sama jsem přišla na to, že štěstí (kromě občasné náhody) přeje přípravným, že je nutná trpělivost, nenechat se odradit a nechtít všechno hned. Takže – stále se učte, nechte si poradit a cvičte, aby vás nebolela záda!

DANA HÁBOVÁ

Jedna z našich nejznámějších překladatelek divadelních her z angličtiny. Vystudovala angličtinu a francouzštinu na Univerzitě 17. listopadu. Přeložila mj. hry od Woodyho Allena, Patricka Marbera, Edwarda Albeeho, Dennise Kellyho, Petera Shaffera, Bernarda Slada a Neila LaButa. Kromě dramatu překládá také beletrii (např. antologie povídek Woodyho Allena *Bez peří* nebo *Vedlejší účinky*, *Marilyn a já* Jaye McInerneyho nebo *Tlumočnicka nemocí* Jhumpy Lahriové). Pracuje pro Českou televizi jako příležitostná tlumočnice

z angličtiny. Přeložila také řadu titulků k filmům. Z těch nejznámějších lze vybrat např. *Přelet nad kukaččím hnízdem* režiséra Miloše Formana, *Dogville* Larse von Triera, *Rain Man* Barryho Levinsona nebo *Forrest Gump* Roberta Zemeckise. V rámci ediční spolupráce přeložila vybrané české básníky (Miroslav Holub, Vladimír Holan) do angličtiny. Za své dva překlady (*Čirá anarchie* – Woody Allen a *Krvavá komnata* – Angela Carterová) obdržela Cenu Českého literárního fondu a Obce překladatelů.

(zleva) Dana Hábová, Woody Allen a Jiří Menzel

Premiéry a užití děl

☆ první provedení
 🏠 česká premiéra

2. 9. 2022
 Studio Hrdinů Praha
 (Studio Hrdinů Praha)
 Kamila Polívková –
 Tereza Hořová – Sjón,
 Překlad literární předlohy:
Helena Kadečková
MĚSÍČNÍ KÁMEN

☆

12. 9. 2022
 420people Praha
 (La Fabrika Praha)

EVER
 V představení zazní úryvky
 z eseje Několik poznámek ze
 Švédské zápalky **Václava Havla**

16. 9. 2022
 DAMU DISK
Reiner Werner Fassbinder
 Překlad: **Martina Černá**
KREV NA KRKU KOČKY

☆

19. 9. 2022
 Divadlo Ungelt Praha
Ger Thijs
 Překlad: **Lucie Weichbrodt**
STAŘÍ MISTŘI

23. 9. 2022
 Divadlo Aqualung Praha
 (Žižkovské divadlo Jára
 Cimrmana Praha)
 Ondřej Lážnovský –
 Howard Phillips Lovecraft
 Překlad literární předlohy:
Ondřej Neff
BARVA Z KOSMU
 (první provedení)

🏠

28. 9. 2022
 JT Promotion s.r.o.
 (Divadlo Metro Praha)
Charlotta Clerici
 Překlad: **Jaromír Janeček**
DNES VEČER OVULUJI

🏠

☆

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacena záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za zálohu 400,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, garantované minimum 90 EUR netto za představení, a španělské hry za zúčtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilia.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Prokletí nefritového škorpiona (přel. O. Sokol)	7 % netto z btto (30. 11. 2023, profesionální divadla)
Woody Allen – Sex noci svatojánské (přel. J. Stach)	7,7 % netto z btto (31. 12. 2025, profesionální divadla)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same (přel. D. Hábová)	7,7 % netto z btto (30. 6. 2023, profesionální divadla)
Robert Anderson – Víš přece, že neslyším, když teče voda (přel. M. Horská)	6 % netto z btto (31. 12. 2023)
Ray Cooney – 3 + 3 = 5 (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2023)
Ray Cooney – Dvouplošník v hotelu Westminster (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2023)
Ray Cooney – Prachy? Prachy! (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (1. 3. 2023)
Ray Cooney – Rodina je základ státu (přel. B. Hodek)	6 % netto z btto (28. 2. 2023)
Ray a Michael Cooney – Tři bratři v nesnážích (přel. J. Fisher)	6 % netto z btto (31. 12. 2024)
Michael Cooney – Habaďúra/Nájemníci pana Swana (přel. R. Dubský)	6 % netto z btto (31. 12. 2025)
Joe DiPietro – Potichu to neumím, jsem vášnivej!/Familie (přel. A. Novák)	8,8 % netto z btto (30. 6. 2023)
Joe DiPietro – Umění vraždy (A. Doležal)	7,7 % netto z btto (10. 9. 2024)
Christopher Durang – Nevyléčitelní (přel. L. Synek a H. Synková)	8 % netto z btto (9. 11. 2024)
Christopher Hampton – Nebezpečné vztahy (přel. L. Smoček a V. Smočková)	8 % netto z btto (9. 4. 2023, profesionální divadla)
Colin Higgins – Harold a Maude (přel. A. Jerie)	7 % netto z btto (24. 5. 2024)
Neil LaBute – Tlustý prase (přel. D. Hábová)	7,7 % netto (8. 4. 2025)
Arthur Miller – Smrt obchodního cestujícího (přel. J. Chuchvalec)	9 % netto z btto (31. 12. 2022)
Arthur Miller – Čarodějky ze Salemu (přel. K. Hilská)	7 % netto z btto (31. 8. 2024)
Bernard Slade – Vzpomínky zůstanou (přel. R. Černý)	7 % netto z btto (31. 12. 2022, profesionální divadla)
Dale Wasserman – Přelet nad kukaččím hnízdem (přel. L. Kárl)	7 % netto z btto (30. 6. 2025, profesionální divadla)
Tennessee Williams – Kočka na rozpálené plechové střeše (přel. M. Lukeš, Z. Josková)	8 % netto z btto (31. 5. 2024, profesionální divadla)

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozornosti, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatérská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUČKOVÉ HRY – hry čistě loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME

České hry

O MOTÝLOVI A ŽELVĚ (2022) @ 👤 Ⓐ 🏰 🎭

Tereza Agelová

Žánr: loutková pohádka

Obsazení: 1 muž, 1 žena + loutky

*Na světě existuje spousta věcí.
A spousta věcí ještě neexistuje.
Protože je nikdo neobjevil.
Až budou někým objeveny,
tak budou existovat.*

Loutková pohádka o tom, proč je důležité odejít a taky se vracet, na námět Anny Řehákové.

Violka nikdy nepoznala svého dědu Tonda. Jednoho dne se prohrabuje na půdě ve starých věcech po dědovi a objeví jeho deník, který vypráví příběhy z amazonského pralesa. Nachází příběh o motýlovi, který se vydá na dobrodružnou cestu, aby své družce přinesl něco jako svatební dar. Ale protože vůbec neví, co to má být, vydá se na cestu a potká spoustu dalších amazonských zvířat se svými starostmi. Mravence, chameleona, pavouka a nakonec želvu. Želvu, která vůbec neví, proč je vůbec na světě. Pomůže jí motýl si vzpomenout? A najde nakonec svatební dar pro svou milou motýlci? Dozví se Violka něco o objevech, které děda učinil?

12 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – České hry

chameleon: Jen tak mezi náma chlapama, ženský chtěj spoustu věcí, to je jasný.

motýl: A co třeba?

chameleon: No, to když my jsme se brali, tak jsem ji musel dát takovej barevněj plášť.

motýl: Plášť?

chameleon: No jo, plášť. To je takovej náš chameleónskej zásnubní dar.

motýl: Dar?

chameleon: Hele, co se tak divíš. Co jsi pro ni měl jako zásnubní dar?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

O PRINCEZŇĚ, KTERÉ MÁLEM UJEL VLAK (2022)

Tereza Agelová

Žánr: rozhlasová pohádka

Obsazení: 4 muži, 4 ženy a další

průvodčí: Vlakvedoucí 4722. Ano, už je ve vlaku. Ten blázen. Asi budeme evakuovat cestující, je nebezpečný. Smrdí sírou a vyhrožuje. A nemá jízdenku! Právě jsem s ním mluvil. Zavolejte výpravčímu do nejbližší stanice, já ho mezitím zneškodním. Zdržujeme další vlaky? Jistě, zaplatí sankce. To nevím, jak dlouho mi bude trvat ho přeprat. Rozumím. Končím. dědeček: Co si to dovolujete. Víte vy vůbec, kdo já jsem?

Současná rozhlasová hra z železničního prostředí o stržení záchranné brzdy.

Princezna Bedřiška má dnes narozeniny, bude jí třicet let. Její matka ji chce stůj co stůj provdat, právě dnes, aby nezůstala jako stará panna na ocet. Vybrala jí ženicha z království letovického a vůbec se princezny neptala, jestli si ho chce vzít. Protože jejich královská truhlice zeje prázdnotou,

jedou na zasnuby vlakem a princezna se všemožně snaží vďavky překazit. Rozhodne se, že v případě nouze dokonce použije záchrannou brzdou, aby vlak do Letovic nedojel. Za zneužití záchranné brzdy se však platí pokuta, to si průvodčí nenechá líbit. A kromě toho: ve světě pohádek náhody neexistují a v jejím kupé se objeví kouzelný dědeček s tajemnou smlouvou o sňatku, ke kterému zaručeně nedojde. Proč se princezna musí vďávat právě dnes? Nebude v tom nějaký háček? A má princezna naději vzít si někoho z lásky?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DO BETLÉMA CHVÁTEJME!

Eva Bartoňová

Žánr: vánoční pohádka

Obsazení: 10 mužů, 10 žen a sbor

Kde se vlastně vzali Tři králové? A byli to králové? Jak se pastýři dozvěděli o narození Ježíška? Co to bylo za hvězdu, která všechny vedla za Marii a Josefem? Proč se Herodes rozhodl zabránit zrození nového krále? Jak vznikly názvy tradičních vánočních koled? Na tyto otázky se humornou formou možná odpovědi dozvíte. A možná bylo všechno jinak.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JASNOVIDEC NAKONEC

Eva Bartoňová

Žánr: pohádka

Obsazení: 5 mužů, 4 ženy

Mladý princ by se rád stal moudrým králem, proto v přestrojení chodí do podhradí mezi obyčejnými lidmi. Také by se rád oženil s prostou služebnou, ačkoli dobře ví, že je jeho povinností vzít si nějakou bohatou princeznu. Do

toho se připlेतou dva mocichtiví intrikáni Komoří a Ceremonář a nakonec ještě falešný Jasnovidec. V téhle komedii plně omylů a záměn se nakonec jako nejlepší lidé ukáží být právě ti, do kterých by to ze začátku nikdo neřekl.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KRÁL ZLODĚJŮ

Eva Bartoňová

Žánr: pohádka

Obsazení: 9 mužů, 5 žen

V jednom království se už sto let vypráví legenda o záhadném králi zlodějů. Jeho postava je zahalena rouškou tajemství a nebýt náhody, při níž se mladý zlodějíček zamiluje do samotné princezny, nikdy by asi odhalena nebyla. V příběhu plném lásky a intrik se hraje nebezpečná hra o vzácnou korunu, o ukradený polibek, o sílu daného slova, srdce plná citů, a hlavně o život.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LABAKAN A PRINC

Eva Bartoňová

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 5 žen a sbor (variabilní)

Jeden šikovný, ale líný krejčí by se rád stal princem. Jeden princ se zrovna tou dobou vrací domů. Do toho se shodou okolností vloží jedna věštba a několik lupičů. Díky náhodě, a tak trochu umanutosti Sultána se stane, že se Labakan téměř stane tím, čím si přál. Ale toto štěstí mu nepatří právem, proto o něj nakonec zase přijde. Nebýt jeho milé, přišel by i o víc, ale všechno dopadne dobře.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZA ŽABÁKEM!

Eva Bartoňová

Žánr: pohádka

Obsazení: 2 muži, 7 žen, sbor (variabilní)

Jedna rozmazlená princezna slibuje, ale vlastně ani neví komu, a neláme si hlavu s tím, jak slib dodrží. Když pozná, co svou lehkovázností neuváženě způsobila, musí se hodně snažit, překonat nebezpečí, mnoho i vytrpět. Na své cestě pozná zajímavé bytosti, kterým musí sice něco obětovat, ale odměnou je jí jejich pomoc. Nakonec vysvobodí z osklivého prokletí milovaného prince a sama zmoudří.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BREJLE (1984)

Jiří Císler

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Příběh se odehrává v kavárně, kde si dali rande René a Vilma, kteří si pod jinými jmény podali inzerát na seznámení. Ovšem ani jeden z nich netuší, že oslovují své protějšky. Hlavní postava René se ozývá na inzerát své bývalé ženě Vilmě a naopak. Oba představitelé trpí silnou oční vadou a bez brýlí nevidí skoro vůbec nic. Jelikož oběma jejich oční vada připadá jako překážka při seznámení, rozhodnou se brýle na první schůzce odložit. A v této chvíli se rodí příběh, který je protkaný tancem, zpěvem, vtipnými gagy a komickými situacemi. Co nastane, až si oba nasadí své brýle?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KAPUT

Tomáš Hájek

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Do vesnického domu starého učitele přichází jeho bývalý žák, aby mu poděkoval za životní lekce, které od něho dostal. Svého učitele ale nenachází takového, jakého si ho pamatoval, ale jako rozmrzelého tyrana utlačujícího svou starou matku a mladou manželku. Roztočí se mezi nimi vř zvtahů a zklamaní, který nevyhnutelně spěje k destrukci.

Jednoduše znějící dějovou linku doplňuje neobvyklý, poetický a filozofující jazyk a vytváří z ní něco víc.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NA KONCI POLÍ

Tomáš Hájek

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 1 žena

Jahodová pole, pod kterými jsou pochované kosti. Dva cizinci, jeden násilník a náhodný mladý pár se potkávají na poli. Tady jsou konfrontováni s útekem, se vzpomínkami a s nesmyslností války.

Násilný majitel polí se snaží zbavit cizince, který na poli kdysi žil. Jeho pomocník, také cizinec a pár mladých lidí, kteří si chtěli na poli nasbírat jahody se ocitají uprostřed tohoto nezastavitelného střetu. Z polí se nedá utéct, dokud se všechny dluhy nevyrovnají, a nikdo není bez viny.

Hra inspirovaná utečeneckou krizí a desítkami zamrznutých, věčných konfliktů po celém světě podtrhuje nesmyslnost nenávisti a ukazuje, jak blízko je násilí prakticky každému lidskému pocitu.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SAMMUMA (2021)

Tomáš Hájek

Žánr: činohra

Obsazení: 6 mužů, 5 žen

Na pobřeží oceánu se ve staromódním penzionu setkává jedna rozpadající se rodina s celou plejádou různorodých cizích lidí. Jejich vzájemné vztahy se začínají navazovat, rozvazovat a vzájemně míchat tváří v tvář blížící se apokalyptické bouře. Jednotlivé vztahy postupně odhalují opuštěnost a prázdnotu, která se v těchto lidech skrývá pod povrchem. Beznadějně se vrhají jeden druhému do náruče, ale ani tak nenacházejí pocit naplnění, který tak zoufale hledají. Apokalypsa přichází příliš rychle a odpovědi nejsou pro každého.

Téměř klasicky strukturované drama doplněné originálním filozoficko-poetickým jazykem plným hledání odpovědí, které se ale jednotlivé postavy bojí slyšet.

Hra zvítězila v mezinárodní dramatické soutěži Dráma za rok 2021.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TOMÁŠ HÁJEK (SLOVENSKO)

Tomáš Hájek je absolventem oboru divadelní dramaturgie a dramatická tvorba na VŠMU. Během studia i mimo něj inscenoval jako autor a dramaturg několik dramatických děl, například *Démona souhlasu* od Dominika Tatarky. Kromě dramatické tvorby se věnuje i próze a poezii. Zkušenosti má také s rozhlasovou

tvorbou pro Rádio Devín. Se svou hrou *Sammuma* zvítězil v mezinárodní dramatické soutěži Drama 2021.

HUSIČKA

Štěpán Hak

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Oceňovaná a divácky úspěšná divadelní hra od miletinského spisovatele a scénáristy Štěpána Haka nahlíží na obyčejný život maloměstské rodiny v letech 1968–1969. Mladý, nadějný kreslíř a karikaturista Petr je nadšen svou novou prací v novinách, kam přechází z dělnické pozice. Vděčí za to svému sousedovi Slávkovi – řediteli miletinské základní školy – a především uvolněné atmosféře Pražského jara. Jeho mladá manželka je v sedmém měsíci těhotenství a oba jsou přesvědčeni, že je čekají lepší časy, než-li starší generaci. Po vpádu sovětských vojsk se musí všichni vypořádat s politickými i mezilidskými změnami, které s sebou přivezly tanky. Lidskou optikou hrdinů pozorujeme tenké hranice mezi hrdinstvím a zbabělostí v době, kdy byl aktivní duch české společnosti nalomen bezohlednou agresí a vynucováním budovatelských hodnot. V době, kdy se i přátelé museli mezi sebou vypořádávat se svým společenským údělem a mnohdy i nešťastnými následky svých rozhodnutí. A právě plejáda různorodých postav a názorů je hlavní devízou tohoto obyčejně lidského příběhu, ve kterém se poznává nejen pamětník.

„Hra připomíná přelomové chvíle roku 1968 a 1969, kdy po slibném rozletu, udusily naděje hned v zárodku ruské tanky. Husička je možná nezáměrným pokračováním Havlových a Kunderových úvah o obnovení chybující liberální demokracie.“ (Jiří P. Kríž, Právo, 25. 11. 2015)

„Je třeba konstatovat, že věkem relativně velmi mladý autor Husičky, Štěpán Hak, při tvorbě scénáře zřejmě pozorně absorboval zkušenosti více generací a více úhlů pohledu. Podařilo se mu tak vytvořit kompaktní text, který je neprvoplánový a neschematický, nezjednodušuje historickou realitu jakoukoli ideologickou dezinterpretací.“ (Stanislav Bendl, Jičínský deník, 13. 3. 2014)

„Hra vypráví nejen o lidských vztazích a působení doby na charaktery osob, ale také o strachu, který vládl ve společnosti po mnoho desítek let.“ (Nikola Nosková, Jičínský deník, 2. 9. 2013)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

OSTROVY A TRESKY (2021)

Jana Montorio Doležalová

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 7 žen

(Ella se otráveně zvedne a jde si pro žabku. Když si ji nazuje, zastaví se u schůdků do chatky.)

ELLA: I do toho ledového moře vlez! Dovolím medúzám, aby mě štípaly, a pochybným příznakům, aby se mi vysmývaly! Vydržím toho hodně, Torstene! Kde je ale, do prdele, ta tvoje slavná polární záře? PROTOŽE ČEHO JE MOC, TOHO JE PŘÍLIŠ!

Surrealistická komedie z chladného severu, která páchne vyplavenou velrybou a jejíž hrdinku frustruje citově uzavřený partner.

Pokud se jeden uzavře, jak dlouho vydrží ten druhý zůstat otevřený?

Lofofy jsou chladné a záhadné stejně jako Torsten, který se zhasíná. Na nejlepší pláži se momentálně rozkládá vyplavená velryba, Mrtvá Ella. Její kosti rády ohryzávají divné víly. Nebo ty jsou Elliným černým svědomím? Místní plavkyně Torstena litují a přesně vědí, jak by o něj Ella, totiž ta živá, měla pečovat. Živá Ella ovšem není „žádná podělaná samaritánka“

a radši uspořádá pro ostrovy a všechny tresky besídku. EMOPORNO sklízí skromný úspěch, ale vede rovněž k nedorozumění. Pušky na Torstena, totiž ledního medvěda, byly rozdány, takže výstřel padne. A co polární záře?

Surrealistická komedie, která vyzývá k fantastickému scénickému zpracování.

Text i jeho francouzský překlad v elektronické podobě jsou k dispozici v DILIA.

BABIČKA ČERVENÉ KARKULKY DNES SLAVÍ NAROZENINY

Vít Peřina

Žánr: pohádka, loutková komedie

Obsazení: variabilní (optimálně 2 herci a 2 herečky s loutkami)

Text je autorskou variací klasické pohádky o Červené Karkulce.

Do českých lesů se po sto letech opět vrátili vlci. Nejmladšího samce smečky navíc čeká jeho první mise, během níž si má získat respekt ve svém novém rájónu. Od starého šéfa smečky dostane za úkol sežrat člověka. V lese se ten samý den připravuje pod vedením starého hajného na myslivecké zkoušky mladý lesní adjunkt. A stejným lesem toho osudného dne poprvé sama, bez rodičů, vyrazila i malá holčička, která získala své jméno podle červené čepičky – Karkulka.

Tři iniciační cesty trojice odlišných hrdinů (mladý vlk, začínající hajný a malá holčička) se protnou v bláznivém a dramatickém finále uprostřed lesa – v chaloupce, v níž babička Červené Karkulky právě oslavuje významné životní jubileum. Ta však určitě neočekávala, že svíčku na narozeninové bábovce bude sfoukávat s celou svojí početnou rodinou v útrobách vlčího břicha.

Text respektuje známou zápletku klasické pohádky, všechny jeho stěžejní motivy v něm divák rozpozná, nezřídka však v různých překvapivých variacích. Jelikož původní pohádka je komedií záměn a omylů, autor tento motiv výrazně posiluje. Divák se navíc konečně dozví, proč Karkulka setrvale nosí na hlavě čepičku.

Vhodné pro děti od 5 let.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

O LOJZÍKOVÍ. ANEB MLČETI ZLATO? (2021)

Michal Stalmach

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Žánr: komedie

Všem lidem...opakuji, všem lidem...šššš...šššš...Pro všechny, kteří přežili, nejedná se o teroristický útok. Naše země byla zasažena rojem meteoritů, který byl podle potvrzení našich vědců zcela neočekávaný. Mnohem ničivější vlna teprve přijde. Připravte se na to, že v nejbližších minutách do nás narazí hlavní část meteoritu, který podle všeho způsobí zánik naší civilizace. Bůh s vámi všemi. Pokoj vaší duši...Tato zpráva je určena všem lidem...opakuji, všem lidem šššš...šššš...Pro všechny, kteří přežili, nejedná se o teroristický útok. Naše země byla zasažena rojem meteoritů, ...

Obyčejná vesnice, jeden neobvyklý podivín, který ví víc než ostatní. Co ale způsobí nedorozumění v případě, kdy se člověk rozhodne říct to, co ví a narazí na osobu, která má úplně jiné starosti starosty?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MIŠPACHA AFTERGLOW (2022) @ @ @

Monika Tintěrová

Žánr: monodrama

Obsazení: 1 žena

Zavařování meruňkových kompotů u dřevěného stolu. Sladko ve vzduchu, teplo v kuchyni. Co vše se do kompotů zavařuje? Dá se do nich zavařit vína, hněv, šílenství a nemožnost pochopení v mezigeneračním vztahu?

Hra pro jednu herečku. Mladá žena se v jednom poklidném odpoledni ve vysněné zemi, vysněné budoucnosti a vysněné verzi sebe sama snaží dceři přiblížit rodinný rituál zavařování meruňek. Z něj však vstupuje do postav své Matky, Babičky, fundamentalistického křesťanského Kazatele i sebe sama a nabízí divákovi jakýsi zavařený kompot vzpomínek a situací z dětství, které ji zásadně ovlivnilo.

Téma monodramatu *Mišpacha Afterglow* si klade mnoho otázek souvisejících s identitou, traumaty, rodinné zátěží, transgeneračního přenosu, strachu z psychického onemocnění, strachu ze zdraví, když nejbližší zdraví nejsou, pocitem viny, studem, nepatřičností a nezakořeněností, touhou žít si po svém, ale je to vůbec možné, když si všechny postavy z dětství nesete s sebou?

(Afterglow znamená v překladu večerní záře, červánky či doslovně dosvit. Tento termín označuje přetrvávající pozitivní fyzický a mentální stav jedinice po užití drog poté, co hlavní účinky drogy ustoupily.)

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

EL PASO (KOMEDIE O VYLOUPENÍ ČESKÉ POŠTY) @ @ @

Richard Vokůrka

Žánr: situační komedie s prvky absurdního humoru

Prostředí: klasická pobočka České pošty (bez změn prostředí)

Obsazení: 4 muži, 3 ženy + variabilní počet zákulisního personálu

Příběh začíná na ospalé poštovní pobočce pár minut před zavírací dobou. U přepážek přešlapují zákazníci, všichni už se vidí doma...

Do této každodenní všednosti náhle vtrhává maskovaný muž a vytahuje pistoli. Dvojice kamarádů (Jednička a Dvojka) se totiž rozhodla pobočku vyloupit. Částečně kvůli penězům, částečně kvůli potřebě (si) něco dokázat, ale též pro onen zážitek samotný. Kdo z nás si ostatně s takovou představou nikdy nepohrával...

Bohužel pro kluky – a příhodně pro žánr hry – se v praxi ukáže, že pro takový čin nebyli stvořeni. Jejich plán se postupně hroutí snad v každém aspektu a oni se dostávají stále do hlubší a hlubší pr...opasti. Zachytily je bezpečnostní kamery, jejich totožnost je prozrazena, východ zablokován, kořist mizerná, policie na cestě...

Postupně ovšem vychází najevo, že na světě existují síly vyvažující jejich nešikovnost a smůlu. V první řadě se jedná o podivuhodně nefunkční systém zastaralé pobočky, která se v průběhu věků proměnila v samostatně fungující svět s vlastními pravidly a fyzikálními zákony. Kromě interních poštovních regulí, které reprezentuje asertivní Vedoucí (paní Kostolániová), vládne celým prostorem jakýsi genius loci místního „školníka“ (pana Mrázka). Kluci postupně ve své bezmoci získávají sympatie ostatních postav, které jim začínají fandit a pomáhat. Především se jedná o aktivního důchodce (Milana Šnejdárka) a mladou pokladní (slečnu Janču). Největší autoritou tohoto mikrokosmu se stává místní legendární Učitelka (paní Vránová), která během uplynulých století vyučovala všechny přítomné i jejich dávné předky.

Spirála situační komedie se chvílemi roztáčí až na území grotesky či absurdního humoru. Velké finále pak obsahuje zažehnutí osudové lásky, epický souboj, či zjevení Deus ex machina.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

RICHARD VOKŮRKA

Divadelní herec a spisovatel Richard Vokůrka zamířil po maturitě na pražskou DAMU. Zde nejprve pod vedením prof. Jana Čiáře dokončil bakalářský program oboru divadelní Teorie a kritika a poté vystudoval magisterský program oboru Herectví alternativního a loutkového divadla v ročníku doc. Markéty Kočvarové-Schartové. Během těchto studií jej uchvátila možnost nezůstávat pouze hercem, ale stát se i (spolu)autorem.

Kromě hereckých angažmá v stálých divadlech (v Jihlavě a v Praze) se Richard v průběhu let objevil v několika pražských i oblastních divadlech a divadelních souborech (Studio Ypsilon, Hudební divadlo Karlín, Divadlo na Vinohradech, Divadlo F. X. Šaldy, Městské divadlo Kladno, Teatr Novogo Fronta, Spitfire Company..).

Vedle své herecké profese se autor věnuje širšímu spektru uměleckých aktivit, především se dlouhodobě zabývá psaním v jeho různých podobách. Divadelní hra *El Paso* tak vznikla z tvůrčího přetlaku a chuti napsat lehkou a svižnou situační komedii, při které by se tvůrci mohli dle libosti vyřádit a divák do sytosti pobavit.

NABÍZÍME PŘELOŽENÉ zahraniční hry

RAINER WERNER FASSBINDER V DILIA

BRÉMSKÁ SVOBODA (BREMER FREIHEIT, 1971)

Rainer Werner Fassbinder

Německo

Překlad: Martin Sládeček

Žánr: činohra

Obsazení: 7 mužů, 3 ženy

Žít svůj život, to by mělo být snahou každého člověka. A žena, to je člověk, i když je zatím příliš málo mužů nebo žen, kteří by to už věděli.

Fassbinderova *Brémská svoboda* ukazuje, jak bezcitná může být tzv. vážená, vzdělaná, bohatá měšťanská společnost a jak snadno dokáže zničit život jednotlivce. Aby hlavní hrdinka Géša mohla žít, jak chce, musí si osvojit hrubost a dokonce zločin. Pasivní utrpení Géši ji vede k vraždění a každá otrava se stává aktem osvobození.

Brémská svoboda je šestnáctou hrou Rainera Wernera Fassbindera, kterou napsal v roce 1971 na objednávku divadla Schauspielhaus Bremen. O rok později zrežisoval její televizní

inscenaci, kde si zahrál roli Rumpfa. Inspirací mu byl osud místní ženy Gesche Margarethe Gottfriedové, jejíž trest smrti, vykonaný v roce 1831, byl poslední veřejnou popravou v Brémách.

Hlavním tématem Fassbinderovy truchlohry je zoufalá touha po svobodě a lásce a nekonečná osamělost uprostřed netečné společnosti.

Hra v novém překladu Martina Sládečka měla premiéru v únoru 2015 v Divadle Lampion (režie Martin Františák). Inscenace získala Cenu Josefa Balvína za nejlepší inscenaci německé hry v českých divadlech v sezoně 2014/15.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

STRACH JÍST DUŠI (ANGST ESSEN SEELE AUF, 1974) @

Rainer Werner Fassbinder

Německo

Překlad: Martin Sládeček

Žánr: činohra

Obsazení: 11 mužů, 12 žen (variabilní)

Ovdovělá uklízečka Emmi se ukrývá před deštěm do hospody, kde se seznámí s o třicet let mladším marockým garstbarbeiterem Alim. Zatančují si, a když Emmi zjistí, že mladý muž nemá žádný domov, pozve ho k sobě. Jen na pár minut. Než ustane déšť. Vždyť samotného ani pít nebaví...

Dokáže láska, která od té chvíle mezi dvěma osamělými hrdiny roste, překonat společenské konvence, předsudky a neporozumění? Může tento zdánlivě nesourodý pár vůbec zvítězit nad strachem, který požírá duši – v Německu sedmdesátých let stejně jako dnes?

Fassbinderův příběh o neobyčejném vztahu dvou obyčejných lidí je civilní a křehký, plný humoru – a přece provokativní ve vztahu ke společnosti prodchnuté strachem ze všeho cizího. Je zároveň brilantní a hutnou analýzou podmínek, ve kterých xenofobie a rasismus vznikají a prosperují.

Stejnomený mezinárodně oceňovaný film, který na základě tohoto scénáře legendární režisér natočil, nabídl mimo jiné skvělou hereckou příležitost Brigittě Mira, jež za výkon v roli Emmi získala prestižní Deutsche Filmpreis.

Hra v novém překladu Martina Sládečka měla premiéru v dubnu 2017 v Divadle Reduta (režie Jan Frič). Inscenace získala Cenu Josefa Balvína za nejlepší inscenaci německé hry v českých divadlech za rok 2017 a představitelka Emmi Ivana Hloužková za tuto roli obdržela Cenu divadelní kritiky.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ODPAD, MĚSTO A SMRT (DER MÜLL, DIE STADT UND DER TOD, 1975) @

Rainer Werner Fassbinder

Německo

Překlad: Zuzana Augustová

Žánr: činohra

Obsazení: 12 mužů, 7 žen

Ve středu Fassbinderovy hry stojí prostitutka Romy B., kterou pase její přítel Franz, aby měl peníze na sázení. Když Romy zákazník nemá, bije ji, protože nemá peníze na sázení, když zákazník má, bije ji ze žárlivosti. Vše se ale změnilo ve chvíli, kdy se do Romy zamiluje jeden ze zákazníků, starý bohatý Žid. Romy najednou získává

majetek i společenské postavení. Šťastný konec se ale nekoná. Franz ji už nemiluje, ztrácí i své přátele. Romy už nebaví žít, a tak požádá bohatého Žida, aby ji utrpení zbavil.

Fassbinderova poslední hra *Odpad, město a smrt* vyvolala už při prvním zveřejnění v roce 1976 skandál a autor byl nařčen z antisemitismu. Fassbinder se v tomto téměř nehraném textu dotýká současných podob vědomého i nevědomého rasismu, homofobie, alibismu i vyhroceného konzervatismu a zkoumá klišé s nimi spojená.

Hra měla premiéru v prosinci 2011 v Divadle Komedie.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HOŘKÉ SLZY PETRY VON KANTOVÉ (DIE BITTEREN TRÄNEN DER PETRA VON KANT, 1971)

Rainer Werner Fassbinder

Německo

Překlad: Vladislav Čejchan

Žánr: činohra

Obsazení: 6 žen

Slavná módní návrhářka Petra je právě po rozvodu s manželem. Ukončila vztah, v němž si připadala manipulovaná a nesvobodná. Záplava jejich dlouho potlačovaných citů se spustí nečekaným směrem: Petra se zamiluje do krásné mladičké modelky. V nerovnocenném vztahu se však Petra záhy ocitá v obdobné roli, jakou vyčítala bývalému muži. Její absolutní láska mladičkou modelku dusí, Petra postupně ztrácí milovanou bytost i kontrolu nad vlastními emocemi.

Pasivní role ženy versus dominance. Vášeň versus racionalita. Touhy versus realita. Strhující vztahové drama o ženách a dívkách.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KREV NA KRKU KOČKY (BLUT AM HALS DER KATZE, 1971)

Rainer Werner Fassbinder

Německo

Překlad: Martina Černá

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 5 žen

Hlavní postavu své hry nazval autor Phoebe – Duch doby. Byla seslána na Zem z jiné planety a od své civilizace dostala za úkol naučit se pozemskému jazyku a sepsat reportáž o lidstvu. Phoebe se sice postupně učí jednotlivým slovům našeho jazyka, ale smyslu těchto jednotek složených do vět nerozumí. To se ukazuje v konfrontaci s dalšími postavami hry, zástupci současné společnosti, jako je Řezník, Policista, Učitel, Milenka apod. Nejprve naslouchá jejich monologům, posléze opakuje některé věty z jejich replik, aby se pak pokoušela o dialog a zasazovala je bez ladu a skladu do společenské konverzace. Phoebe je tak jakousi rezonérkou našeho planého řečnění a prázdných slov i gest, což společensky provokativní autor typu Rainera Wernera Fassbindera korunuje ostrou ironií: hra končí Phoebiným monologem, který představuje veleučený a nesrozumitelný citát z Immanuela Kanta.

Formát hry *Krev na krku kočky* připomíná schnitzlerovský mezilidský kolotoč. Autorovi jako předloha posloužily také americké comic strips i slavná hollywoodská hvězda, jak napovídá původní podtitul hry *Marilyn Monroe contre les Vampires*.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

RAINER WERNER FASSBINDER
(1945–1982)

Německý režisér, scenárista, dramatik, herec a přední představitel Neuer Deutsche Film. Narodil se v jižním Bavorsku do rodiny lékaře Hellmuta Fassbinder a překladatelky Liselotte Fassbinder. V roce 1951 se jeho rodiče rozvedli a Fassbinderovi tak skončilo dětství, trpěl osamělostí a nezájmem okolí. Už během studií měl problémy, až se z něj později stal nezvladatelný jedinec bez pudu sebezáchovy. Protože nebyl přijat na filmovou ani hereckou školu, rozhodl se tvořit filmy na vlastní pěst. Fassbinder během sedmnácti let své umělecké kariéry natočil 35 celovečerních filmů, zrežíroval 24 divadelních her, a byl neméně úspěšným hercem, producentem a scenáristou. Zásadními tématy, které se opakovaně objevují v jeho dílech, jsou zoufalá touha po svobodě, lásce a pochopení, pocit prázdnoty a vydědění ze společnosti. Mezi jeho nejslavnější díla patří filmy *Strach jíst duši*, *Manželství Marie Braunové*, *Touha Veroniky Vossové*, *Lola* a divadelní hry *Brémská svoboda* a *Hořké slzy Petry von Kantové*.

MANŽELKA PO ČTYŘICÍTCE ⚡😊@A
(WIFE BEGINS AT FORTY)**Ray Cooney, Arne Sultan, Earl Barret**

Velká Británie

Překlad: Karel Franczyk

Žánr: komedie

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

BERNARD: Drahá, trávníky jsou jako ženy – když se k nim budete chovat s láskou, nechají vás po sobě šlapat.

BETTY: (zasměje se a obejmě ho) Jste starý šovinista.

BERNARD: Přesně tak.

Sedmnáctileté manželství George a Lindy Harperových je v troskách, jen George si to stále nechce přiznat. Poté, co je s jejich krizí konečně konfrontován, rozhodne se vypravit na vasktomii... To pochopitelně nevyřeší vůbec nic. George se odstěhuje a Linda se pustí do sebevzdělávacích kurzů. Ve snaze o mírumilovný rozvod se rozhodnou najmout si jednoho právníka, jejich nejbližšího přítele, což pochopitelně špatně dopadne. George se pokusí Lindu svést na gauči v obýváku, ale kvůli brzkému synovu návratu z rande a dalším okolnostem jim není souzen úspěch. Díky tomu si ale uvědomí své vzájemné přetrvávající pocity a dojdou k poznání, že na manželství se musí pracovat a je třeba ho čas od času obnovovat. Někdy zkrátka stojí za to dát věcem druhou šanci.

Hra měla úspěch na londýnském West Endu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PLYNOVÉ LAMPY (GAS LIGHT, 1938)

Patrick Hamilton

USA

Překlad: Jiří Mucha

Žánr: drama

Obsazení: 2 muži, 3 ženy

Detektivní hra, ve které je vše, co má dobrá detektivka mít: neobjasněná vražda, podvody a falešná obvinění, honba za miliony v podobě rubínů rodiny Barlowů, zatčení i nezbytné překvapení na závěr.

Temné psychologické drama Patricka Hamiltona přispělo svým názvem k obohacení anglické slovní zásoby. Anglické slovo „gaslighting“ se v dnešním jazyce používá ve významu neustálého psychického nátlaku, který má určitou osobu přesvědčit o jejím domnělém šílenství. Hra si pro své napětí získala široké publikum a krátce po uvedení na jeviště byla dokonce dvakrát zfilmována.

Novomanželé Mallenovi se přistěhují na novou londýnskou adresu, do domu, kde byla před lety brutálně zavražděna teta novomanželky Belly. Bezcitný Paul začne ženu systematicky týrat a přesvědčovat ji o tom, že ztratila veškerý zdravý rozum. K tomuto účelu využívá velmi krutých prostředků psychického nátlaku, který má přesvědčit již tak labilní Bellu, aby uvěřila, že v údajném transu přemísťuje po domě věci nebo je odnáší pryč.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ČEST MEZI ZLODĚJI (HONOUR AMONGST THIEVES, 2019)

Robin Hawdon

Velká Británie

Překlad: Zuzana Ščerbová

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 2 ženy

Jedno hotelové líbáňkové apartmá, heslo jeden na jednoho, a hlavně nikdo a nikom a o ničem nic neví. Jenže v apartmá se omylem najednou vyskytne osob šest: Pavouk, Motýlek, Makovička, Vrták, Had a Škorpión. A tak vzniká parádní nekontrolovatelný chaos. Jak zpackat tajnou předávku kufru s drogami a kufru s penězi? Jednoduché rendez-vous dvou mafiánských gangsterů rádobý velkého formátu se zvrhne v sled dokonale vrstvených komických situací s unikátními humornými dialogy plnými zvratů, hravých dvojsmyslů a lechtivých narážek na dealerské podsvětí a prostředí prostituce. I romantická svatební noc v noblesním hotelu se může rázem změnit v peklo, obzvlášť když jde nečekané o život, a to všem zúčastněným. Jenže kdo se odváží vyřešit patovou situaci a kdo tu další, další a další? Obzvlášť, když i zloději mají přece svou čest!

Připravujeme český překlad.

HRÁT SI NA RÁJ (ZÁPAD. LABUTÍ PÍSEŇ) (PARADIES SPIELEN (ABENDLAND. EIN ABGESANG), 2017)

Thomas Köck

Rakousko

Překlad: Zuzana Augustová, Kateřina Studená

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 3 ženy (sbor)

Hra je závěrečnou částí autorovy klimatické trilogie.

Evropou se řítí rychlovlak, nemá šanci včas zabrzdit, ale přátelský průvodčí přesto mluví o zpoždění. Evropané jeden na druhého nečekají a vlak uhání nocí neznámo kam – do pekla to ale není, na to je moc chladno.

V tomto rámci sledujeme příběhy pěti různých cestujících, které se prolínají s příběhy dalších protagonistů a společně tak ztvárňují jednu velkou noční mýru společné budoucnosti Evropy, kde se všichni snaží jet jen svým směrem a do neznáma. V jednom z příběhů stojí u nemocniční postele matka, dcera a syn oblečení ve sterilním oblečení, aby těžce popálenému otci nezanесли do ran infekci. V dalším pár z Číny ilegálně vycestuje vlakem do Itálie, aby skončil v tamní továrně na trička se stejnými pracovními podmínkami jako doma, nakonec najde v Evropě i smrt.

Autor střídá ve svých jazykově vytříbených textech postupy prózy, dramatu i lyriky, stejně jako v předchozích dvou dílech *paradies. hungern* a *paradies. fluten* i zde se zanořuje do historie, popisuje dřívější i nynější migraci, ohniska požárů, ničení přírody a vzrůstající prázdnotu lidí, kteří dávají přednost zjednodušujícím a extrémním řešením problémů. Vše se opakuje a Evropané se, zdá se, z minulosti nepoučili...

Závěrečnou část volné trilogie o současných problémech naší západní civilizace uvedlo Nationaltheater Mannheim v prosinci 2017 (režie: Marie Bues). Inscenace vyhrála Mülheimer Dramatikerpreis, cenu udělovanou nejlepšímu současnému německojazyčnému textu v rámci divadelní přehlídky Mülheimer Theatertage 2018.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HENRY JOHNSON (HENRY JOHNSON, 2021)

David Mamet

USA

Překlad: Ester Žantovská

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži

„Zákony slouží k oslavě lži, že lidé jsou spravedliví; dají se jakkoliv namíchat, aby nám tuhle lež potvrzovaly.“

David Mamet se ve hře *Henry Johnson* vrací k výhradně mužskému obsazení i vnímání světa a k problematice spravedlnosti. Je vůbec možné se takového objektivního stavu dobat? Je celé soudnictví jen alibistická záplata na skutečnost? Jakou roli v našem vnímání morálních prohrěšků a zločinu hraje jazyk, který k jejich popisu používáme?

Děj hry se odehrává z velké části ve vězení, kde si svůj velice nečekaný trest odpykává eponymní Henry Johnson, právník. Jeho protihráči jsou pan Barnes (kolega právník), Gene (spoluvězeň) a Jerry (vězeňský dozorce).

Každá ze čtyř scén, v níž dvojice mužů vede diskusi nad určitým aspektem spravedlnosti, je zároveň rafinovanou hrou na kočku a myš, v jejímž závěru vždy dochází k nečekanému obratu a výměně mocenských rolí.

24 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Přeložené zahraniční hry

Podobně jako v *Konkurentech* tu Mamet ukazuje svět, v němž lze uspět (v konečném důsledku přežít) jen na úkor druhého. Sex i přátelství se staví potenciálními obchodními komoditami a podmínky toho, co je „fér“, nastavuje ten, komu to projde.

Mamet v *Henry Johnsonovi* ukazuje, jak snadné je podlehnout sebe-klamu. Opět se zde představuje jako mistr nedořečeného dialogu, víceznačnosti a suchého humoru.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SPOLU (ENSEMBLE, 2015)

Fabio Marra

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 3 ženy

Sandra: Proč jseš tak umanutá, mamí? Koukni se, co se s tebou stalo, já tě nepoznávám, a to všechno jen proto, že si nechceš přiznat pravdu.

Michele je nemocnej, mamí.

Isabella: Ne, Michele nemá ani horečku, ani chřipku. Není nemocnej.

Sandra: Je mentálně nemocnej, tady nemá co dělat.

Isabella: Nech ho bejt. Michele je v pořádku.

Sandra: Michele je v pořádku?

Isabella: Ano, je v pořádku.

Sandra: A to když mi, zatímco jsem spala, ostříhal všechny vlasy na hlavě, to byl taky v pořádku?

Isabella: Chtěl si hrát.

Sandra: Chtěl si hrát?

Isabella: Ano, to je taková dětská hra.

Sandra: Jo, ale mně bylo dvacet a jemu pětadvacet.

Isabella je odhodlaná a tvrdohlavá žena, u které stále bydlí její dospělý syn Michele. Michele je mladý, impulzivní muž, který trpí autismem a přemýšlí jako malý kluk. Je na stárnoucí Isabelle zcela závislý, a tak se Isabella plně přizpůsobuje Michelovým potřebám. Ale ještě je tu Isabellina dcera Sandra, která byla vždy na druhém místě, protože je ta zdravá (normální) a dokáže se o sebe postarat sama. Nicméně každý má své potřeby, touhy a přání a obětovat se pro druhé je bolestné a ne každý to dokáže. Sandra se nakonec rozhodne vzít komplikovanou situaci do svých rukou a vyřešit ji jednou pro vždy...

Příběh symbiotického vztahu matky a syna je směsí něhy a ironie, je ale také o oběti a obětování se. Co se stane, když je jeden rodinný příslušník závislý na ostatních členech rodiny? A když ten člověk není zcela normální? Jak se k tomu postavit? Jsme ochotni toto břímě přijmout?

Catherine Arditi byla za roli Isabelly nominována na Moliera v kategorii Nejlepší ženský herecký výkon roku (Soukromé divadlo). Fabio Marra byl za roli Michela nominován na Moliera v kategorii Objev roku pro mladého herce.

Hra *Spolu* se úspěšně hrála v Théâtre du Moulin des Muses de Breuillet. Měla také premiéru ve Španělsku (6. 8. 2018, Theater of Vitoria-Gasteiz) s turné o 150 představeních po celé zemi, poté inscenace zakotvila v Theater in Madrid. Další premiéry se plánují v Itálii (Řím) a Německu (Mnichov).

Česká filmová adaptace hry s Veronikou Žilkovou (matka) a Štěpánem Kozubem (syn) v hlavních rolích vstoupila do kin 29. 9. 2022.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HRY EUGENA O'NEILLA V DILIA

DLOUHÁ DENNÍ CESTA DO NOCI (A LONG DAY'S JOURNEY INTO NIGHT, 1956)

Eugene O'Neill

USA

Překlad: Zdeněk Urbánek

Žánr: drama

Obsazení: 3 muži, 1 žena

Edmund: Nic mi o tom nenalhávej! /čím dál intenzivněji/ Proboha, tati, od té doby, co jsem šel sloužit na moře a žil na vlastní pěst, tedy od té doby, kdy jsem poznal, co je to namáhavé pracovat za maličký plat, co je to nemít ani groš, hladovět, spát na lavičce v parku, když není kde jinde složit hlavu, snažil jsem se být k tobě spravedlivý, protože jsem věděl, jak těžké jsi to měl v dětských letech. Snažil jsem se brát v úvahu polehčující okolnosti. Kristepane, v téhle rodině se buď berou v úvahu polehčující okolnosti, nebo se člověk musí zbláznit! I kvůli sobě se je dávno snažím brát v úvahu, když si vzpomenu, co za nesmysly jsem se navyváděl! Chtěl jsem si myslet jako matka, že prostě za to nemůžeš, jaký jsi, pokud jde o peníze. Ale tenhle tvůj poslední kousek, Pane na nebi, to už je příliš! Nad tím se mi chce zvracet! Ne kvůli tomu, jak nemožně jednáš vůči mně. To ať vezme čert! Já po svém nemožně jednal vůči tobě taky, a nejen jednou. Ale když si pomyslím, že jde o tvého syna, který má součotiny, a že ty se před celým městem ukazuješ jako ubohý starý skrbílik!

Záznam jednoho dlouhého dne v malé rodinné buňce – otec, matka a dva synové. Mužští členové hrají většinu času karty, zatímco matka občas vykoukne z pokoje. Díky závislosti na morfiu se jí dostává speciální péče, zároveň je ale jaksi doslova „mimo hru“. Mladšímu synovi právě diagnostikovali tuberkulózu a chystá se do sanatoria. Napětí při rodinném setkání nejen kvůli vypitým lahvim whiskey stoupá. O hádky mezi bratry a otcem není nouze. Vyváznou rodinní příslušníci z tohoto nekonečného dne plného emocionálního násilí?

Dlouhou denní cestu do noci věnoval Eugene O'Neill své poslední ženě, s díky za výročních 12 let společného života, za nichž poznal lásku, vděčnost a během nichž zažil dle svých slov „cestu ke světlu“. Děkoval jí za to, že v krvi a slzách ze sebe vysoukal celý scénář, skrze odpuštění vůči všem z rodiny Tyronů...

Hra získala Pulitzerovu cenu a z celé O'Neilovy tvorby se na území USA uvádí nejčastěji.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SMUTEK SLUŠÍ ELEKTŘE (MOURNING BECOMES ELECTRA, 1931)

Eugene O'Neill

USA

Překlad: Milan Lukeš

Žánr: drama

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy (a 3 epizodní role)

Lavinie (tiše): Mám. Proto taky žiju ve strachu – že jednou, když tě to popadne, před někým něco plácneš – teď, když je všechno pryč a za námi – když není nejmenšího podezření – Orin (drsně): Snad jsi nedoufala, že unikneš odplatě? Nemůžeš!

Doznej se a přijmi trest v plném rozsahu práva! Jinak matčinu krev nesmyjem.

Lavinie: Pst! Přestaneš!

Orin: Zepťej se táty, velkého soudce! On ti to potvrdí. Mně to připomíná pořád!

Lavinie: Ach bože! Pořád a pořád dokola! To se nikdy nezbavíš toho svého pitomého špatného svědomí? Nevidíš, jak mě trápíš? (Vzplane v ní stará žárlivost) Jak můžeš pořád tak milovat tu sprostou ženskou – když dobře víš, že by ani nemrkla, opustila tě a vzala si toho –

Orin: Tak! Přesně jako ty! Taky koukáš, jak bys mě opustila a vzala si Petra! Ale to se ti nepovede! Však tě ty podfuky brzo přejdou – jen co poznáš, co jsem napsal!

Lavinie: Co jsi napsal?

Klasická antická tragédie oděná do hávu 20. století. Eugene O'Neill se inspiroval Aischylovou trilogií *Oresteia* a napsal vlastní příběh o manželčině nevěře v období války mezi americkým Severem a Jihem. Manžel zemřel, ale jeho děti se nehodlají vzdát a dle pradávných pravidel spravedlnosti „oko za oko, zub za zub“ spiklenecky tahají za nitky k dokonání matkovraždy. Do toho celou dobu plíživě vstupuje incestní platonická láska mezi jednotlivými členy rodiny, která se neustále metamorfuje, kříží apod. Čím déle příběh pozorujeme, tím více vysvítá, že na mladší generaci rodiny Mannonů je čím dál hlouběji patrná stopa jejich rodičů a dalších předků, že se vzorce opakují... Do doby, než poslední z Mannonů za sebou s bouchnutím nezavře dveře.

Eugene O'Neill je několikanásobný držitel Pulitzerovy ceny (*Za obzor*, *Anna Christie*, *Smutek sluší Elektře*, *Cesta dlouhým dnem do noci*). Je zatím jediným americkým dramatikem, který obdržel Nobelovu cenu za literaturu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

EUGENE GLADSTONE O'NEILL (1888–1953)

Americký dramatik, čtyřnásobný nositel Pulitzerovy ceny a nositel Nobelovy ceny za literaturu za rok 1936.

Krátce studoval na Harvadu, což přispělo k jeho rozvinutí spolupráce s divadelními společnostmi. Kromě toho se O'Neill snažil proniknout na Broadway. Velkého uznání zde dosáhl roku 1920 hrou *Za obzor*, ve které se umělecky plně našel a poprvé naplno otevřel své téma: neúnavnou snahu hlavních hrdinů zvrátit svůj promarněný život. Roku 1921 uvedl na Broadway svou další slavnou hru *Anna Christie*. Od roku 1926 začal psát hry pouze pro Theatre Guild, tehdy jednu z nejlepších broadwayských institucí. Roku 1931 zde O'Neill uvedl jedno ze svých stěžejních děl, dramatickou trilogii *Smutek sluší Elektře*, ve které se pokusil najít moderní ekvivalent antického mýtu. Posmrtně mu vyšla hra *Cesta dlouhým dnem do noci* autobiograficky zobrazující rodinné prostředí mužů – alkoholiků a matky závislé na morfiu. Ta je dodnes považovaná za jeho nejlepší dílo.

O'Neillovy divadelní hry mají hluboký psychologický podtext, neboť zkoumají motivy odcizení, viny, iluze, touhy a zklamání. O'Neill v nich zobrazuje rodinné vztahy ničené nenávistí, incestní láskou a cizoložstvím, které ústí ve vraždy a sebevraždy vyvolané nepřekonatelným vědomím viny a trestu. „*Za jeho dramatické dílo, charakterizované mocnou působivostí, čestností, silnými city a svěbytrným pojetím tragičnosti*“ (citace z odůvodnění Švédské akademie) mu byla roku 1936 jako druhému americkému spisovateli (a doposud jako jedinému americkému dramatikovi) udělena Nobelova cena za literaturu.

ZVLÁŠTNÍ DRUH (DRÔLE DE GENRE, 2021)

Jade-Rose Parker

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Francois: Co chceš? Peníze?

Carla: Ted mě urážíš!

Francois: Tak co teda chceš?

Carla: Chci žít a nemuset se schovávat.

Francois: No tak žij! Ale ušetři Louisu všeho toho okolo! Jen o to tě žádám.

Carla: To nejde. Nemohu svobodně existovat a přitom žít ve lži. To se vzájemně vylučuje.

Francois: Mohl bych tě zabít.

Carla je elegantní a dynamická žena, která oddaně podporuje svého manžela, politika Francoise. Manželský pár spolu tvoří už 30 let a jejich svazek je pevný a harmonický. Ve středu veškerého dění stojí Francois a jeho kariéra. Jednoho dne se ale Carla dozví něco šokujícího a vše se obrátí naruby. A protože neštěstí nechodí nikdy samo, jejich adoptivní dcera Louisa přichází s dalšími znepokojujícími zprávami. Nastává tsunami nových zjištění, opravdový charakter postav se odhaluje a mnohem víc...

Zvláštní druh je navýsost současná, velmi dobře napsaná inteligentní komedie, která na jeviště přináší stále lehce kontroverzní témata týkající se identity a genderu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SEDMNÁCT SCÉN Z TEMNOTY (SIEBZEHN SZENEN AUS DER DUNKELHEIT)

Roland Schimmelpfennig

Německo

Překlad: Iva Michňová

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 5 žen (lze i 1 muž, 1 žena)

Nakonec jde vždycky jenom o sex. Úspěšný německý dramatik Roland Schimmelpfennig aktualizoval pro Staatstheater Stuttgart kdysi skandální hru Arthura Schnitzlera *Rej*. Tématem *Reje* jsou milostné vztahy vídeňské společnosti od proletariátu po aristokracii. Schimmelpfennig přenáší problematiku do 21. století, ovšem na rozdíl od Schnitzlera, který sex jen naznačuje, je u Schimmelpfenniga divák svědkem reálných akcí, některé z nich jsou explicitně násilné, jinde dostává volný prostor fantazie.

V *Sedmnácti scénách z temnoty* se objevuje deset postav: prostitutka a voják, hotelový manažer a pokojská, mladý autor s dívkou na party, manželský pár žijící v otevřeném vztahu, filmový producent a herečka, v jejichž příbězích se objevují mocenské poměry, vzájemná závislost, alternativní vztahy, sexuální zvyky a vůbec sexuální konflikty současnosti. Autor sám říká, že ho inspirovala otázka, jak inscenovat na jevišti sex v éře MeToo.

Premiéra inscenace v režii Tiny Lanik proběhla 10. července 2021.

Připravujeme český překlad.

BOTTICELLI V PLAMENECH (BOTTICELLI IN THE FIRE, 2018) 😊@

Jordan Tannahill

Kanada

Překlad: Zuzana Ščerbová

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

SANDRO

A slibuju vám, že tohle nebude

další sentimentální doják o utrápeným teploušským umělci.

Dobrá, možná jo – žalujte mě!

Ale žerty stranou, ten příběh je spíše o pádu.

A to se nám všem líbí, když někdo padne pěkně až na kolena, že jo?

Zvlášť když se chová jako KORUNOVANEJ KOKOT.

A já jsem jím byl, nějakou dobu.

Státní večere.

Zakázky.

Říkali mi „wunderkind“ – zázračný dítě.

Nazývali mě vzorem svý generace.

Já jsem kruci vymaloval Sixtínskou kapli!!!

Strop ne, pravda,

jen fresky v přízemí – ale i tak.

Je čas vystoupit z Temného období do světla a „znovusenarodit“.

Co je vznešené, co je zručné, co lidské a co božské? Je hřích být jiným?

Botticelli v plamenech je fiktivní příběh s historickým podkladem a odkazem na renesanční Florencii 15. století (obroda umění a vědy, život v medicejském paláci plný různorodého veselí, zejména maškarních bálů, ale i život intelektuálů, umělců nebo obyčejných lidí, které sužuje bída a mor), ovšem

z pohledu 21. století. Tomu odpovídá i jedinečný styl hry. Snoubí renesanční atmosféru a charakter doby s prvky moderního pojetí divadla (poezii a slang, sborový zpěv a techno, rap, anachronismy současnosti s mytologií...).

Ústředním tématem hry je hledání identity – ve smyslu genderového pojetí i jako sondy napříč platformami: politickou, sociální, metafyzickou či hluboce osobní. Hlavní postava talentovaný malíř Sandro Botticelli se pohybuje doslova na hraně. Jeho ego je neomylné, jeho živočišné lidství je převtěleno do charakteru libertina, který nezná hranice a věří pouze ve svou genialitu. Žije teď a tady a především na maximum.

Zároveň ale sledujeme i další linky příběhu, nejen Botticelliho závislost na kráse, umění a fyzickém požitku. Jeho erotický románek s Clarici Orsiniovou, milenecký vztah s plachým malířem Leonardem da Vincim, hodnotu přátelství s Poggiem, vliv jeho matky Marie.

Botticelli je chycen v pasti Medicejů (zejména manipulativního Lorenza) a v pasti Savonaroly – fanatického kazatele, který přišel do Florencie vést populistickou revoluci proti Medicejům, stejně jako proti přepychu a intelektuálům. Ziskává stále větší vliv nad děním ve Florencii, nad lidem, nad uměním. Až jeho konání vyústí v „Ohňostrojn marnosti“. Především je však chycen do pasti vlastního já. Je podroben hned několika zkouškám a není dobré šlápnout vedle. Musí zvolit mezi vlastní kontroverzní životní filosofií a životem samotným. Jak dalece je na své cestě při rozhodování schopen zajít? Kolika marných chyb se musí dopustit a koho zradit? A za jakou cenu?

Tato historická tragikomedie je pozoruhodná svou dramaturgií a aranžjí textu. Svižné dialogy střídají monology plné úvah, je vtipná, sexy, emotivní, zároveň i filosofická, místy doslova poetická. Vybíjí nás k zamyšlení nad vlastní podstatou bytí rezonující s kontextem jakéhokoli místa, doby či okolností, ve kterých se my lidé ocitáme.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

ŠPANĚLSKÝ KOMEDIOGRAF ALFONSO PASO V DILIA

EDUCANDO A UNA IDIOTA (1965)

Alfonso Paso

Španělsko

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Eurrico je filmový producent, který si vydělává peníze tím, že pomáhá dívkám bez talentu stát se herečkami. Součástí kontraktu je také povinnost navázat s producentem milostný vztah. A tak je Eurrico nyní s Lolou, velmi hrubou, nevzdělanou ženou bez vychování, z které se později díky jeho kontaktům stane jedna z nejslavnějších hereček ve Španělsku. Když ale přijde nabídka, aby ve filmu ztvárnila královnu Isabelu Kastilskou, rozhodne se Eurrico najmout učitele, aby z herečky udělal opravdovou dámu. Lolina proměna se bohužel příliš nedaří. Když ještě k tomu vzplane dívka láskou ke svému učiteli, vše se začne hroutit.

Pasova rozverná komedie nabízí svižné dialogy a mnoho komediálních dějových zvratů.

Text španělského originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

ENSENAR A UN SINVERGÜENZA (1967)

Alfonso Paso

Španělsko

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 3 ženy

Alfonso Paso přináší moderní verzi Shakespearovy hry *Zkrocení zlé ženy*. Rosana je tyranická dcera, která žije se svými rodiči a dělá jim ze života peklo. I když jí ještě není ani třicet let, chová se jako „stará panna“ z dávných dob. Je soukromou učitelkou historie a francouzštiny a její život sestává z výuky, knih a všemožných represí. Jednoho dne na její lekce přijde nový student. Mladík je hráč pokeru, bezstarostný, bohémský, zosobňuje Viva La Vida. Přes silné počáteční antipatie se do něj Rosana zamiluje a její chování se úplně změní. Milostné city se nakonec probudí i v mladíkovi...

Hra se ve Španělsku udržela na jevišti dlouhých 18 let. V hlavní mužské roli se představil Jose Rubio.

Text španělského originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

VAMOS A CONTAR MENTIRAS (1962)

Alfonso Paso

Španělsko

Žánr: komedie

Obsazení: 5 mužů, 3 ženy

Julie je znuděná svým stereotypním životem, a tak všude vypráví lži, aby byly její dny zajímavější. Neustálým lhaním dělá ze života peklo jak svému manželovi, tak věm, kteří jí přijdou do cesty, a stanou se tak součástí jejich fantazií.

Jednoho Štědrého večera se do domu dostane zloděj (a současně přítel služebné). Jejich záměrem je ukrást v domě vše cenné a společně utéct. Nakonec ale mezi nimi dojde k hádce, při které zloděj svou přítelkyni nedopatřením zabije. Muž při útěku narazí na Julii, kterou pod pohrůžkou násilí donutí, aby mu pomohla dostat se z domu s kořistí i mrtvým tělem. Aby si zachránila život, musí zajistit, aby její manžel nezjistil, co se v domě děje. Musí vymyslet ta nejšílenější vysvětlení nastalých situací. Kdo ale uvěří patologické lhářce?

Vamos a contar mentiras je označována za nejlepší a celosvětově nejhranější z Pasových komedií.

Text španělského originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

ESTA MONJA (1968)

Alfonso Paso

Španělsko

Žánr: hořká komedie

Obsazení: 1 muž, 2 ženy

Mercedes se chystá opustit svého manžela Antonia, protože je jí neustále nevěrný. Antonio je dobrosrdečný, pracovitý muž, ale bohužel neodolá žádné sukni. Mercedes je chladná, tvrdá žena, buduje si kariéru a bojuje za rovnoprávnost žen.

Jedné noci zavolají manželé do kláštera a požádají jednu z jeptišek, aby přijela a postarala se o matku Mercedes, která onemocněla. Nenápadná jeptiška změní jejich osud. Kdo je ta zvláštní žena? Co skrývá? A co víc, existuje vůbec?

Text španělského originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

EN EL ESCORIAL, CARINO MÍO (1968)

Alfonso Paso

Španělsko

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Hra se odehrává v hotelovém pokoji v El Escorial, krásné vesnici za Madridem. V příběhu se prolíná přítomnost, minulost a budoucnost novomanželského páru. Příběh mladých manželů ukazuje, co se stalo, co si postavy přály, aby se stalo, co se mohlo stát a co pravděpodobně vůbec.

Autor vypráví hluboce lidský, prostý i složitý milostný příběh velmi zajímavou formou.

Text španělského originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

COSAS DE PAPÁ Y MAMÁ (1960)

Alfonso Paso

Španělsko

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Vdova a vdovec se sejdou v čekárně u lékaře. Jí je něco přes padesát, jemu šedesát. Začnou si spolu povídat. Zdá se, že ve skutečnosti je to jen osamělost a smutek, který je nutí věřit, že jsou nemocní.

Zamilují se do sebe. Vznikne mezi nimi upřímný a něžný vztah, se kterým ale jejich děti nesouhlasí. Jejich spojencem se stává lékař. Lékař je také vypravěčem, díky kterému diváci vidí, jak důležitá je v našich životech láska a prostá lidská společnost bez ohledu na věk.

Text španělského originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

ALFONSO PASO (1926–1978)

Španělský dramatik, filmový scenárista a novinář. Narodil se v Madridu do umělecké rodiny. Jeho otec byl spisovatel a člen literárního hnutí s názvem Generace 98 (Generación del 98). Jeho matka Juana Gil byla slavná herečka. Paso studoval filozofii, literaturu, později medicínu, psychiatrii a žurnalistiku. Nejdříve pracoval jako novinář, aby se později stal nejplodnějším a nejhranějším španělským dramatikem 20. století. Jeho hry byly inscenovány v nejvýznamnějších španělských divadlech, kde se někdy hrály i dvakrát denně. Jeho hry byly přeloženy do více než 30 jazyků a stále se objevují na jevištích po celém světě. Alfonso Paso se stal prvním španělským autorem, který měl premiéru na Broadwayi (*El canto de la Cigarra*, 1963, Divadlo Anta).

SHEILA'S ISLAND (1994)

Tim Firth

Velká Británie

Žánr: komedie

Obsazení: 4 ženy

Čtyři úspěšné manažerky ztroskotají v rámci teambuildingové akce na pustém ostrově. Čtyři ženy s nejrůznějším rodinným zázemím. Jedna z nich má doma dvojčata, druhá se bojí, jestli ji nepodvádí manžel, třetí je osamělá a kousavá, čtvrtá po nervovém zhroucení. V průběhu pobytu společně s divákem pomalu odkrývají pozadí celého příběhu, historii Fayina duševního stavu apod. V náročných situacích, které na ně přežítí na pustém ostrově klade, se ukazují i jen běžné negativní charakterové vlastnosti jako život ohrožující. Divákovi může bolestně vytanout na mysl Pán much.

Hra Toma Firthe (filmový autor proslulých *Kinky Boots*) je drama s prvky černého humoru. Ženy jsou naráz překvapené, že si nemohou ve stresu zaskočít na oběd, častují se cynickými vtipky apod. Firth bravurně vykresluje jednoznačně ženské drama plné žárlivosti, neschopnosti se konfrontovat přímo a zároveň odhaluje křehkost a zranitelnost všech postav.

Hra je skvělou hereckou příležitostí pro čtyři herečky.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ORLANDO (2003)

Sarah Ruhl, Virginia Woolfová

Velká Británie

Žánr: dramtizace

Obsazení: 1 muž, chór, variabilní

Novela Orlando od Virginie Woolfové adaptovaná na jeviště současnou dramatičkou Sarah Ruhlou. Postava Orlando prochází časovým obdobím od alžbětinského dvora do začátku 20. století a je konfrontována s dobovými událostmi a postavami. Nejdříve coby mužská postava, od 19. století je Woolfová přesvědčena, že hlavní postavou v celospolečenském měřítku má být žena, takže se její Orlando ve větru transformuje na ženskou postavu.

Tam, kde se Woolfová ve své předloze odvážila jen drobného náznaku ironie, postupuje Ruhlou dále a dokáže sebekriticky shodit autorskou tvorbu i Orlandovy nešikovné snahy o etiku se změnou pohlaví, nad čímž divák chtěl nechtě propuká v huronický smích. To se daří díky jejímu inteligentnímu humoru a dialogu mezi Orlandem a postavami nebo parodujícími vševědoucím chórem.

Ruhlou netřeba v českém prostředí představovat. Její další hry *Uklizený dům* a *In the Next Room (or the Vibrator Play)* byly nominovány na Pulitzerovu cenu. Druhá zmíněná byla nominována též na cenu Tony.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

10 OUT OF 12 (2015)

Anne Washburn

USA

Žánr: Komedie

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

Dámy a pánové, vítejte na technické zkoušce. Soubor čtrnácti herců má dnes standardní (a standardně téměř nemožný) úkol – nazkoušet novou hru. Posadíte se vedle zvukaře, zatímco si zapisuje narážky. Zaslechnete zákulisní pomluvy, které se nesou ze zapomenutých portů. A uvidíte režiséra zápasit s tím, aby uchopil neuchopitelné.

Anne Washburn (autorka hry *Mr. Burns*) si během let zapisovala situace z technických zkoušek inscenací svých her. Nově vzniklá hra na základě těchto záznamů je ironickým a pohlcujícím pohledem na to, jak nás naše práce formuje a deformuje.

*„Anne Washburn nás nechává nahlédnout do světa, který by nám neměl být tak cizí a vykresluje ho jako zázračný, plný rozmarů, ale nezřídka i hororový. Washburn postihuje krásu i divnost divadelních zkoušek, ušlechtilost často marného snažení, neuvěřitelnou vysazenost na detail... ukazuje vše najednou a přibližuje nám tu povědomou loveckou snahu i to bloudění dábelským bludištěm.“ – *The New York Times**

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

6. 7. 2022
Amfiteátr Loket
Antonín Dvořák:
RUSALKA
opera

11. 9. 2022
Národní divadlo
Leoš Janáček:
VĚC MAKROPULOS
opera (koncertní provedení)

16. 9. 2022
Národní divadlo
Paul Abraham:
PLES V HOTELU SAVOY
revuální opereta

23. 9. 2022
Národní divadlo Brno
**BOLERO (MOUNTAIN CALL /
UNANSWERED QUESTION /
WALKING MAD)**
Komponovaný pořad
balet

Informujeme

HAMLET

Skladatel Ambroise Thomas původně koncipoval roli Hamleta pro vysoký mužský hlas a první náčrty opery napsal v tenorovém klíči. Když vyšlo najevo, že roli Hamleta bude hrát charismatický zpěvák a herec Jean-Baptiste Faure, upravil Ambroise stávající hudbu pro basbaryton. Brzy po premiéře v roce 1868 na Académie Impériale de Musique v Paříži vyšla partitura v tenorové verzi, kterou sám autor pravděpodobně vytvořil. Tuto verzi rekonstruoval z dochovaných pramenů Hughho Macdonald jako součást nové edice opery Hamlet. Provedení s užitím nových notových materiálů proběhlo 15. července na festivalu Festival Radio France Occitanie Montpellier. Koncertní provedení odvysílalo Radio France.

IL XERSE

První provedení opery Il Xerse – dramma per musica – Francesca Cavallio proběhlo pravděpodobně 12. ledna 1655 v Benátkách. Text napsal Cavallioho preferovaný libretista Nicolò Minato, jehož dílo revidoval Silvio Stampiglia. Tuto verzi použil ve své opeře Serse i Georg Frideric Händel. Původní verze Cavallioho opery se také nazývala Serse a velmi rychle byla uváděna s úspěchem v Itálii, a dokonce byla uvedena ve Francii pro Ludvíka XIV v roce 1660. Dnes je tato verze opery málo známá. 25. července byla opera Il Xerse provedena na festivalu Festival della Valle d'Itria za užití nového kritického vydání Opere di Francesco Cavalli.

PLES V HOTELU SAVOY

Ples v hotelu Savoy maďarského skladatele Paula Abrahama se vrátil na jeviště Státní opery po osmdesáti devíti letech. 9. září roku 1933 jej v tehdejším Novém německém divadle uvedl dirigent Paul Kolmós v režii Renata Mordo. Revuální opereta plná nečekaných zápletek vznikla v roce 1932 v Berlíně jako poslední ze série tří neúspěšnějších Abrahamových operet s názvem Viktorie a její husar, Kvítek Havaje a Ples v hotelu Savoy (v originále Ball im Savoy). Opereta měla premiéru 23. prosince 1932 v Grosses Schauspielhaus v Berlíně. S nástupem Adolfa Hitlera k moci v roce 1933 byla – stejně jako další Abrahamova díla – v Německu zakázána a Paul Abraham byl nucen jako židovský autor Německo opustit. Opereta Ples v hotelu Savoy se vedle nesčetných jevištních zpracování dočkala rovněž šesti filmových adaptací a zařadila se k neúspěšnějším operetním titulům 20. století. Premiéra ve Státní opeře byla uvedena 16. září v hudebním nastudování Jana Kučery a v režii Martina Čičváka.

ZPRÁVA PRO AKADEMII BERTRAM A MESCALINDA

V katalogu hudebně-dramatických děl DILIA jsou v nabídce operní díla skladatele Jana Klusáka.

Zpráva pro Akademii – jednoaktová opera, která měla premiéru v roce 1997 v Národním divadle – v **Divadle** Kolowrat. Jedná se komorní jednoaktovou operu pro čtyři mužské a dvě ženské sólové role.

Bertram a Mescalinda, aneb, Potrestaná věrnost, též, Očarované housle Einsteinovy, čili, Krakonošův dar – jednoaktová opera, premiéra 2002 v Národním divadle – v Divadle Kolowrat. Jednoaktová opera pro čtyři mužské a jednu ženskou sólovou roli.

Notové materiály jsou dostupné v DILIA.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

CENA JOSEFA JUNGMANNA

Ve čtvrtek 6. října 2022 se uskutečnilo slavnostní vyhlášení Ceny Josefa Jungmanna pro překladatelky a překladatele krásné literatury. Cenu uděluje Obec překladatelů. Porota letos ve složení **Jarka Vrbová, Helena Stiessová, Petra Martínková, Radovan Charvát** a **Jan Zelenka** (předseda) vybírala z rekordního počtu 92 přihlášených překladů. **Cenu Josefa Jungmanna za rok 2021** získala **Zuzana Mayerová** za překlad románu Virginie Woolfové *Roky* (nakl. Odeon). **Mimořádné tvůrčí ocenění** obdržela **Michala Marková** za překlad románu *Zrcadlo a světlo* (nakl. Argo) od nedávno zesnulé britské autorky Hilary Mantelové s přihlédnutím k jejím překladům předchozích svazků trilogie *Wolf Hall* (2010) a *Předvedte mrtvé* (2013).

Další tvůrčí ocenění:

Marta Bartošková za překlad románu Hallgrímura Helgasona *Ženská na 1000°* (Argo) – islandština

Jitka Nešporová za překlad románu Norberta Scheuera *Zimní včely* (Prostor) – němčina

Radka Smejkalová za překlad historického románu Stefana Hertmanse *Konvertitka* (Garamond) – nizozemština

Petr Komers za překlad výboru z povídek Nguyen Huy Thiepa *Když není král* (Argo) – vietnamština

Jitka Jeníková za překlad románu Chálida Chalífy *Smrt je dřina* (Akropolis) – arabština

Prémii Tomáše Hrácha pro mladé překladatele do 33 let získala **Alena Snelling** za překlad románu Edwarda Careyho *Malá* (Argo) – angličtina.

Do **Síně slávy** byl in memoriam uveden **Vladimír Medek**, laureát Ceny Josefa Jungmanna, překladatel z angličtiny a španělštiny, který českému čtenáři představil nejen Harryho Pottera, ale také romány Gabriela Garcíi Márqueze a mnohé další. Laudatio přednesla Blanka Stárková.

Tradiční **Stipendium Hany Žantovské na překlad poezie** (donátorů Ireny Murray Žantovské a Michaela Žantovského) bylo uděleno **Michaele Jacobsenové** na překlad výboru z lyrické poezie rakouské básnířky Christine Lavantové, který pod názvem *Zkouška ohněm* vydá nakladatelství Opus.

Při této příležitosti byl také udělen **Krameriův vínš**, a to bývalé předsedkyni Obce překladatelů **Haně Linhartové, Aleně Lhotové** a **Jarmile Zelenkové** za dlouholetou obětavou práci pro Obec překladatelů (na návrh Jarmily Emmerové).

Všem oceněným gratulujeme!

NOBELOVA CENA ZA LITERATURU

Za rok 2021 byla Nobelova cena za literaturu udělena francouzské spisovatelce Annie Ernauxové. Švédská akademie ocenila „její odvahu a pronikavost, s jakou odhaluje kořeny, odcizení a překážky lidské paměti“. Českému čtenáři byla představena poprvé v r. 1995 vydaným dvou novel *Místo / Obyčejná žena* v překladu Anny Kareninové. Letos v srpnu pak

nakladatelství Host vydalo autobiografický román *Roky* (v překladu Tomáše Havla), který je považován za její vrcholné dílo.

Ernauxová se narodila 1. září 1940 ve francouzském Lillebonnu. O několik let později se s rodiči přestěhovala do Yvetotu, kde studovala soukromou katolickou střední školu. Ve dvaceti letech pracovala v Londýně jako au pair a tyto zkušenosti pak reflektovala v románu *Mémoire de fille* (*Dívčí paměť*). Po návratu do Francie vystudovala univerzitu v Rouanu a poté v Bordeaux. Na několika středních školách vyučovala francouzštinu a literaturu a od roku 1977 dlouhých 23 let působila v Národním centru pro distanční vzdělávání CNED (Centre national d'enseignement à distance). Od roku 2000 se plně věnuje psaní.

Literárně debutovala v r. 1974 s autobiografickým románem *Les Armoires Vides* (*Prázdné skříně*). O deset let později sklidila velký úspěch s autobiografickým příběhem *La Place* (*Místo*), za který obdržela prestižní Renaudotovu cenu. K jejím tématům patří potrat, osamělost a deziluze způsobené milostnými zkušenostmi, monotónnost manželství žitého ve stereotypu dokonalé ženy v domácnosti nebo sexuální témata spojená s příslušností k ženskému pohlaví. Opakovaně ve svém díle využívá autobiografických prvků.

ZEMŘEL VLADIMÍR MEDEK

Ve věku 82 let zemřel 2. září 2022 překladatel Vladimír Medek. Vystudovaný ekonom a původní profesí komerční inženýr začal překládat po svých cestách na Kubu v 60. letech, kde se seznámil se soudobou španělsky psanou literaturou. Českému čtenáři představil Gabriela Garcíu Márqueze, Juliana Cortézara, Josého Donosa či Jorgeho Luise Borgese. Mezi jeho vrcholné překlady lze s určitostí zařadit Márquezův slavný román *Sto roků samoty*. Za minulého režimu mu nebylo zhruba 20 let umožněno překládat, koncem 80. let se ale naplno vrátil do literárního provozu.

Široké veřejnosti se do povědomí zapsal na přelomu tisíciletí, když začal překládat úspěšnou sérii o Harrym Potterovi, od třetího dílu ve spolupráci s mladším bratrem Pavlem. Do poslední chvíle překládal a pracoval, nakladatelství Albatros k vydání aktuálně chystá v jeho překladu třetí díl dětské fantasy série *Nikdyuš*. V roce 2020 vyšel Medkův překlad rozsáhlého románu Richarda Powerse *Stromy znamenají svět* (za které autor získal Pulitzerovu cenu). V roce 2018 získal za svůj převod románu *Polský jezdec* od španělského prozaika Antonia Muñoz Moliny Cenu Josefa Jungmanna.

Svou překladatelskou prací jednoznačně naplnil své životní krédo, že by překladatel měl ovládat zejména svou mateřštinu.

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

V přehledu níže naleznete jako obvykle souhrn nejzajímavějších premiér či obnovených užití děl, na jejichž licencování se DILIA za zastupované autory podílela. DILIA mimo jiné zajišťuje licence k obnoveným vysíláním starších TV pořadů či TV inscenací, které si udržely své diváky i po letech, jak nasvědčuje kupříkladu skladba programu České televize ČT3. Tam také bylo možno opětovně shlédnout mnohé pořady nedávno zesnulého režiséra Gustava Oplustila, matadora české TV zábavy, kterému tentokrát věnujeme medailon.

Premiéry

V přehledu níže naleznete jako obvykle souhrn nejzajímavějších premiér či obnovených vysílání, resp. vydání děl, na jejichž licencování se DILIA za zastupované autory podílela.

ROZHLASOVÉ ČETBY A INSCENACE:

1984

Autor: George Orwell
Autor rozhlasové adaptace:
Ján Miklůš
Autor překladu: Juraj Vojtek
Český rozhlas Praha

BELLA FIGURA

Autor: Yasmína Reza
Překlad: Michal Láznovský
Český rozhlas Praha

HRA NA UŠÍ

Autor: Jiří Adámek
Rozhlas a televízia Slovenska

JMÉNO

**Autoři: Alexandre de la
Patellière a Matthieu Delaporte**
Překlad: Petr Christov
Český rozhlas Praha
NAĎA
Autor: Ikstena Nora
Překlad: Michaela Bečková
Český rozhlas Praha

OSUD

Autor: Mate Dolenc
Překlad: František Benhart
Český rozhlas Praha

PÍŠEŠ BÁSEŇ? – VÝBĚR BÁSNÍ

Autor: Justyna Bargielska
Překlad: Lucie Zakopalová
Český rozhlas Praha

PŘED NEBESKOU BRÁNOU

Autor: Gundega Repše
Překlad: Michal Škrabal
Český rozhlas Praha

RAJSKÉ ÚDOLÍ

Autor: Drago Jančar
Překlad: František Benhart
Český rozhlas Praha

SNĚNÍ A RADIO

Autor: Gaston Bachelard
Překlad: Josef Hrdlička
Český rozhlas Praha

STŘÍBRÁK A JÁ

Autor: Juan Ramon Jiménez
Překlad: František Nechvátal
Český rozhlas Praha

ŽIVOT V RYTMU SWINGU, JÁ NIC, JÁ MUZIKANT

Autor: Jiří Traxler
Český rozhlas ČRo Brno
a ČRo Zlín
Televizní záznamy a inscenace

COMMEDIA FINITA

Autor: Viktorie Hradská
Režie: Lída Engelová
Divadlo Viola, Praha

NANEBEVSTOUPENÍ L. L.

Předloha: Ota Filip
Režie: Otakar Kosek
Česká televize

NEZVANÝ HOST

Scénář: Vlastimil Venclík
Režie: Vlastimil Venclík
FAMU/Česká televize

SVĚTÁCI

**Autoři: Zdeněk Podskalský,
Vratislav Blažek**
Hudba: Vlastimil Hála
Režie: Stanislav Slovák
Městské divadlo Brno
TALÁR A PTAČÍ ZOB
Autor: John Mortimer
TV inscenace z roku 2003
v režii Milana Lasicí
Česká televize Praha

AUDIOKNIHY

ALEŠ & SPOL.

Autor: Vojtěch Stekláč
OneHotBook s.r.o.

AUTO Z PRALESA

Autor: Daisy Mrázková
Tympnum s.r.o.

BOŘÍK & SPOL.

Autor: Vojtěch Stekláč
OneHotBook s.r.o.

38 MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

KLÁRA A SLUNCE

Autor: Kazuo Ishiguro

Překlad: Alena Dvořáková

OneHotBook s. r. o.

PŘELET NAD KUKAČČÍM HNÍZDEM

Autor: Dale Wasserman

Překlad: Luděk Kárl

Radioservis a. s.

SMRT JE MÝM ŘEMESLEM

Autor: Robert Jean Georges

Merle

Překlad: A. J. Liehm

BOOKMEDIA s. r. o.

VRAŽDA PRO ŠTĚSÍ

Autor: Josef Škvorecký

Radioservis a. s.

VENUŠE V KOŽICHU

Autor: Leopold von

Sacher-Masoch

Překlad: Gabriela Veselá

Tympanum s. r. o.

Zastupujeme

GUSTAV OPLUSTIL

Televizní a rozhlasový scénárista, dramatik, režisér Gustav Oplustil zemřel v pátek 21.10. v 96 letech.

V mládí se ochotnický věnoval divadlu a po válce byl angažován jako inspicient a herecký elév v Beskydském divadle. Později již během své vojenské služby v Armádním uměleckém souboru v Praze, mezi jehož členy patřili například Miroslav Horníček, Jiří Sovák, Jiří Lír nebo Otakar Brousek, byl vyzván k psaní hraných scének a průvodních textů. V roce 1953 nastoupil do zájezdové skupiny Divadla československé armády na Vinohradech, kde pracoval pět let.

Autorská profese převládla nad hereckou a začal pracovat v rozhlase, později dostal nabídku dramaturga z redakce zábavy Československé televize.

Práci pro televizi naplno uplatnil svůj talent pro situační humor psaním skečů, estrádních pořadů a scénářů k seriálům.

Z úzkého autorského partnerství s režisérem Zdenkem Podskalským vznikla řada komediálních pořadů složených z populárních písniček. Gustav Oplustil se podepsal pod mnoho humorných scének a veseloher jako např. Námluvy komtesy Gladioly s Milošem Kopeckým a Ivou Janžurovou. Ze společné tvůrčí dílny vzešel úspěšný cyklus komedií o Alfonsu Karáskovi opět s Milošem Kopeckým.

Díky stejnému smyslu pro humor a lásce ke starým písničkám vytvořil se Zdenkem Podskalským cyklus hudebně-zábavných pořadů Bejvávalo, jehož dějová linka byla opřena o historický vývoj tuzemské zábavy.

Nejen uvedené, ale i další pořady jako byl např. Kabaret u Dobré pohody, Kabaret u Zvonečku, Blázinec v prvním poschodí Elixír věčného mládí si nedávno opět nacházely své vděčné publikum v době pandemie díky reprízám České televize.

Diváky byl také oblíben známý seriál Pražský písničkář, o Karlu Hašlerovi, nebo pořad Úsměvy.

Gustav Oplustil připravoval řadu zábavných pořadů včetně silvestrovských programů, stal se přední osobností televizní zábavy po mnoho desítek let a za svou tvorbu byl roce 2002 byl uveden do televizní dvorany slávy v anketě Týtý.

Gustav Oplustil svým laskavým humorem bavil diváky a posluchače mnoha generací. Gustavu Oplustilovi udělil prezident republiky 28. října 2022 Medaily Za zásluhy I. stupně, in memoriam za zásluhy o stát v oblasti umění a kultury.

Čest jeho památce.

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

Tereza Agelová – O MOTÝLOVI A ŽELVĚ (2022)
Tereza Agelová – O PRINCEZNĚ, KTERÉ MÁLEM UJEL VLAK (2022)
Eva Bartoňová – DO BETLÉMA CHVÁTEJME!
Eva Bartoňová – JASNOVIDEC NAKONEC
Eva Bartoňová – KRÁL ZLODĚJŮ
Eva Bartoňová – LABAKAN A PRINC
Eva Bartoňová – ZA ŽABÁKEM!
Jiří Císler – BREJLE (1984)
Tomáš Hájek – KAPUT
Tomáš Hájek – NA KONCI POLÍ
Tomáš Hájek – SAMMUMA (2021)
Štěpán Hak – HUSIČKA
Jana Montorio Doležalová – OSTROVY A TRESKY (2021)
Vít Peřina – BABIČKA ČERVENÉ KARKULKY DNES SLAVÍ NAROZENINY
Michal Stalmach – O LOJZÍKOVI. ANEB MLČETI ZLATO? (2021)
Monika Tintérová – MÍŠPACHA AFTERGLOW (2022)
Richard Vokůrka – EL PASO (KOMEDIE O VYLOUPENÍ ČESKÉ POŠTY)

PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Rainer Werner Fassbinder – BRĚMSKÁ SVOBODA (Bremer Freiheit, 1971)
Rainer Werner Fassbinder – STRACH JÍST DUŠI (Angst essen Seele auf, 1974)
Rainer Werner Fassbinder – ODPAD, MĚSTO A SMRT
(Der Müll, die Stadt und der Tod, 1975)
Rainer Werner Fassbinder – HOŘKÉ SLZY PETRY VON KANTOVÉ
(Die bitteren Tränen der Petra von Kant, 1971)

Rainer Werner Fassbinder – KREV NA KRKU KOČKY (Blut am Hals der Katze, 1971)
Ray Cooney, Arne Sultan, Earl Barret – MANŽELKA PO ČTYŘICÍTCE
(Wife begins at forty)
Patrick Hamilton – PLYNOVÉ LAMPY (Gas Light, 1938)
Robin Hawdon – ČEST MEZI ZLODĚJI (Honour Amongst Thieves, 2019)
Thomas Köck – HRÁT SI NA RÁJ (ZÁPAD. LABUTÍ PÍSEŇ)
(paradies spielen (abendland. ein abgesang), 2017)
David Mamet – HENRY JOHNSON (Henry Johnson, 2021)
Fabio Marra – SPOLU (Ensemble, 2015)
Eugene O'Neill – DLOUHÁ DENNÍ CESTA DO NOCI
(A Long Day's Journey Into Night, 1956)
Eugene O'Neill – SMUTEK SLUŠÍ ELEKTŘE (Mourning Becomes Electra, 1931)
Jade-Rose Parker – ZVLÁŠTNÍ DRUH (Drôle de Genre, 2021)
Roland Schimmelpfennig – SEDMNÁCT SCÉN Z TEMNOTY
(Siebzehn Szenen aus der Dunkelheit)
Jordan Tannahill – BOTTICELLI V PLAMENECH (Botticelli In the Fire, 2018)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Alfonso Paso – EDUCANDO A UNA IDIOTA (1965)
Alfonso Paso – ENSEÑAR A UN SINVERGÜENZA (1967)
Alfonso Paso – VAMOS A CONTAR MENTIRAS (1962)
Alfonso Paso – ESTA MONJA (1968)
Alfonso Paso – EN EL ESCORIAL, CARINO MÍO (1968)
Alfonso Paso – COSAS DE PAPÁ Y MAMÁ (1960)
Tim Firth – SHEILA'S ISLAND (1994)
Sarah Ruhl, Virginia Woolfová – ORLANDO (2003)
Anne Washburn – 10 OUT OF 12 (2015)

DILIA VYHLAŠUJE DIVADELNÍ GRANT DILIA NA ROK 2023

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře činoherních inscenačních projektů studentů uměleckých škol a filozofických fakult s důrazem na současnou českou i zahraniční dramaturgii a původní tvorbu.

Divadelní grant DILIA je určen k podpoře studentských činoherních projektů. Žadatelé mohou být studenti vysokých uměleckých škol (DiFA JAMU Brno, DAMU Praha) a filozofických fakult (FF MU Brno, FF UK Praha, FF UP Olomouc, FPF SU Opava – obor kulturní dramaturgie). Studentským projektem se rozumí takový projekt, jehož hlavní inscenační tým (režie, scénografie, úprava atd.) je tvořen pouze studenty.

Podpora bude udělena pouze projektům jako scénická čtení a inscenace původních českých textů či dosud neuvedených překladů zahraničních her. Jedním z předpokladů úspěchu žádosti je ošetření autorských práv spojených s daným projektem prostřednictvím DILIA.

Uzávěrka podání žádostí o grant DILIA je 15. prosince 2022.

Více informací na www.dilia.cz/granty.

Johana: Prečo ste chceli jahňa? Prečo práve jahňa?

Leon: Prosím?

Johana: Musela som ho zabiť sama. Dívajte sa mu do očí a nechať si stekať jeho horúcu krv po rukách. Ešte teraz ma pália z toho tepla, chcete skúsiť? Popália aj vás! Prečo ste chceli práve jahňa, prečo nie čosi iné, čosi čo sa dá získať aspoň zdanlivo bezbolestne.

Leon: Je to nevinné zviera... Možno som chcel vnieť trochu nevinnosti aj sem. Aby sme ju tak ľudsky zjedli. To sa tak stáva nie? Žranie vlastných spomienok, aby sme si mohli nahovárať, že ešte stále máme spojenie s tým všetkým. Nech nás hreje v žalúdku to, čo sme už dávno zahodili, alebo čo nám bolo ukradnuté – čosi, na čo sme takmer zabudli – je na tom snáď niečo zlé?

(Tomáš Hájek: Sammuma, vítězná hra mezinárodní dramatické soutěži Dráma 2021)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min. směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají. V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.